

nepriklausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

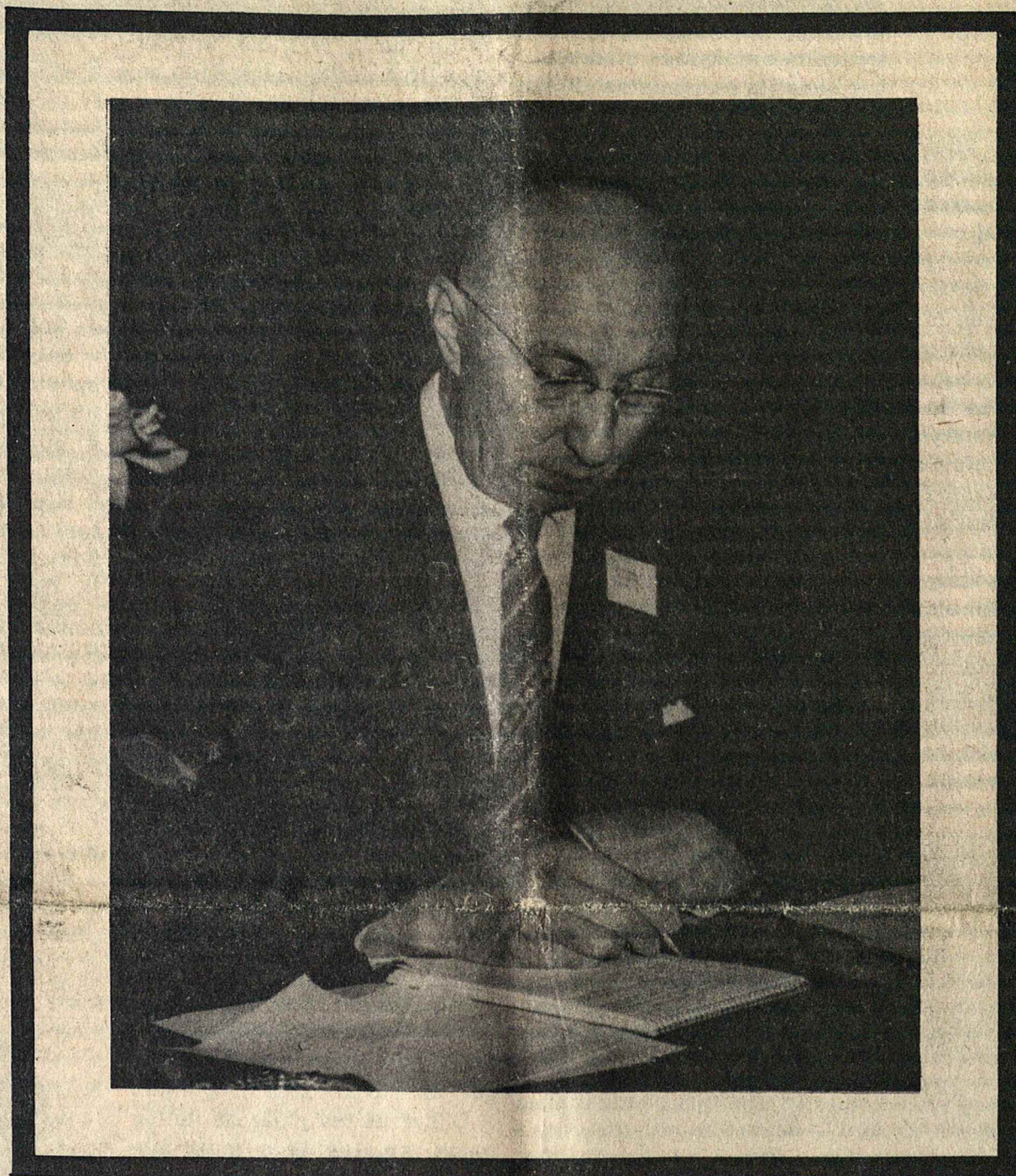
LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR. 7 (1134) * XXVIII METAI *** ** 1969 M. VASARIO -- FEVRIER -- FEBRUARY 12 D. ***

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** ** Postage paid at Lachine, P.Q.

Jonas Kardelis mirė. Šių metų vasario mėn. 10 dieną, 8:10 val. vakaro, Reddy Memorial ligoninėje, sunkios ir ilgios ligos iškankintas, mus paliko "Nepriklausomos Lietuvos" Garbės redaktorius, Lietuvos Žurnalistų Sąjungos Garbės Narys, visuomenininkas, laikraštininkas, iš tikimais tarnavęs Lietuvai ir lietuviškajam žodžiui visą savo gyvenimą. Toji liūdna ir skaudi žinia mus pasiekė, lauzant šį, Vasario šešioliktajai skirtą, numerį. Tokiomis progomis nelengva rasti tinkamą ir taiklų žodį, nes kiekvienas atsisveikinimas yra nebeatšaukiama tikrovė. Dar sunkiau sakyti atsisveikinimo žodį Jonui Kardeliui, nes tokių žmonių mūsų buvo labai nedaug. "Nepriklausoma Lietuva" gi buvo beveik dvidešimt metų jo netikėtai tvarkoma, redaguojama, bet, tikra to žodžio prasme, visų jo žmogiškųjų troškimų, bei isitikinimų, išsiniildymas. Savo savaitraščio puslapiuose jis neatlaidžiai kovojo už Lietuvos ir lietuvių laisvę, savo valstybės nepriklausomybę, už atvirumą kiekvieno minčiai, už savosios spaudos lygio pakėlimą ir išlaikymą jos etikos. Jonas Kardelis, kaip retas žmogus, buvo visuomet pasirošęs kitam padėti, kiekvieno išklausyti, kiekvieną paguosti, su kiekvienu ieškoti visiems priimtino sprendimo. Niekados Jonas Kardelis nėra skundęsis savo vargais, skausmais ar nedeckliais, bet visuomet domėjosi kitu negandais ir džiaugėsi kartu su ki-

tais jų pasisekimu. Jis rado laiko visiems visur ir visados: jį matėme visuose parengimuose, jis dėstė lietuviškose šeštadieninėse mokyklose, jis buvo daugybės organizacijų valdybos narys, jis dalyvavo beveik visuose suvažiavimuose ir nuoširdžiai visados rėmė Lietuvių bendruomenės idėją, nes jį, jo manymų, geriausiai sutelkė visus išeivijos lietuvius. Jono Kardelio ramy, gerai apgalvotą ir įtikinantį žodį girdėjome daugelio minėjimų, susirinkimų ir posėdžių metu. Ir jų metu jis būdavo visuomet tųjų tarpe, kurie ieško pakantų, savitarpio supratimo ir mėlės kelio. Jonas Kardelis pasitraukė iš mūsų tarpo - ir Lietuva ir lietuviai visame pasaulyje liūdi vieno geriausių savo sūnų.

Jonas Kardelis paskutiniam atsisveikinimui pašarvotas Urgel Bourgie laido tuvių koplyčioje, 5551 Wellington, Verdun, tel. 767-7501, trečiadienį nuo 7 val. vak. ir ketvirtadienį nuo 1 val. p.p. iki 10 val. vakaro, o penktadienį nuo 1 val. p.p. iki 6 val. vakaro.

OFICIALUS ATISISVEIKINIMAS
su velioniu įvyks Aušros Vartų parapijos salėje, penktadienį, š.m. vasario mėn. 14 dieną, 8 val. vakaro.

LAI DOTUVĖS, iš Aušros Vartų bažnyčios įvyks šeštadienį, š.m. vasario 15 dieną, 11 val. ryto.

Velionio žmona p. E. Kardelienė prašo, kad vietoj gėlių ir vainikų būtų aukojama Jono Kardelio Fondui. NL.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

KLASTOJAMA LIETUVOS ISTORIJA

Praėjusių metų gale Lietuvoje buvo ypatingai sustiprintos pastangos Lietuvos žmonėms įtikinti, kad bolševizmas neva visada buvęs "visos Lietuvos liaudies svajonė", ir kad 1918-19 metais toji "liaudis" buvusi beveik visoj Lietuvoj sukūrusi vadinamąją "tarybų valdžią", kuri tik užsienio kapitalistų pagalba buvusi "laikina sužlugdyta", ir 1940 metais vėl neva "pati Lietuvos liaudis" tą "tarybų valdžią" Lietuvoj atkūrusi...

Atitinkamai "istorijai" sukurti buvo sumobilizuoti visi gabesnieji lietuviai komunistai bei savanoriški ar net ir priverstiniai jų sankeleiviai. Jų visų pastangų vaisiams patikrinti, įvertinti bei gal būt atitinkamai pataisyti gruodžio 26 d. Mokslų akademijoj Vilniuje buvo sušaukta tam tikra konferencija, kurioj vyriausias komunistų partijos veikimo Lietuvoj istorikas R. Šarmaitis pasisakė, kad visos tos pastangos nukreiptos prieš emigracijoje esančius lietuvių istorikus, te-

beteigiančius, jog, tariant paties Šarmaitio žodžiais-"tarybų valdžia Lietuvoj buvo atnešta Raudonosios Armijos" ir nieko nesakančius "apie pačių Lietuvos darbo žmonių kovą dėl tarybų valdžios"...

Tokiems teigimams sugriauti Šarmaitis, tur būt remdamasis archyvuose rastais užsiminimais apie 1918-19 metais iš Rusijos Lietuvon atklydusių agitatorių įvairius bandymus "skelbti revoliuciją", tvirtino, kad "tarybų valdžia" veikusi (!) net Kaune, Kalvarijoje, Kazlų Rūdoje "ir kitose Lietuvos vietose, kur Raudonoji Armija 1919 metais iš viso nėra buvusi" (Tiesa, 1968m. gruodžio 27).

Pats Šarmaitis tokį "faktą" įvertino, kaip "nereikalaujantį netgi istoriko ar politiko komentarų". Iš tikrųjų, ir be komentarų aišku, kad Kaune ir visur kitur, kur dar nebuvo įslinkę raudonarmiečiai, veikė Lietuvos valdžia, ir ten neveikė jokia kita valdžia, - nebent "valdžios veikimu" būtų laikomi ne

tiesk gausių, kiek pretenzingų agitatorių paskiri šen ar ten pasireiškimai. Lietuvos valdžia iki tų pačių metų vasaros pabaigos sugebėjo išstumti raudonarmiečius ir iš visos Lietuvos. O kur neliko raudonarmiečių, ten neliko ir jokios "tarybų valdžios", kurios, neskaitant iš Rusijos atsiųstų raudonarmiečių, Lietuvoj niekas negynė. O tačiau R. Šarmaitis apie tą, neva be rusų durtuvų paramos, "tarybų valdžios veikimą" kalbėjo po mokslų akademijos skraiste vykusioj konferencijoj, kur dalyvavo asmenys, be abejo žinantieji daugiau kaip koki nors pradinį mokyklų "pionieriai". Ten buvo, pavyzdžiui, prof. J. Matulis, prof. A. Žukauskas ir "mokslų akademijos istorijos instituto moksliniai bendradarbiai, aukštųjų mokyklų dėstytojai ir aspirantai, visuomenės ir kultūros veikėjai, spaudos darbuotojai, studentai"...

Betgi, nors ir sunkiai paslepimais raudonais siūlais bandoma užsiūti Kremliaus valdovų ginkluotos intervencijos Lietuvoj kaip 1919, taip ir 1940 metų, to užsiuvinėjimo tikslas gali būti ilgainiui pasiektas, jeigu iš laisvės dar uoliau, negu ligšiol, nebus primenami kaip tik tie faktai, kuriuos istorijos perrašinėtojai yra labiausiai įpareigoti paslėpti.

Šiais 1969 metais sueis jau 30 metų nuo Maskvos sąmokslu su Hitleriu. Lietuva buvo viena iš to sąmokslu aukų, ir derybos

dėl Lietuvos buvo pati begėdiškiausia to sąmokslu dalis. 1940 metų liepos 23 d. pats J. Paleckis, tada dar visiškai nepritęs Kremliaus statytinis Lietuvoj, viešai pašlovino Kremliu ir Lietuvą atsiųstą Raudonąją armiją už "tarybinės santvarkos atnešimą". Dabar Kremliu jau yra įpareigojęs ištisą istorijos perrašinėtojų talką įrodinėti, kad tada "pati Lietuvos liaudis atkūrė tarybų valdžią"... Dėl to svarbu dažniau ir garsiau bent iš tolo priminti, kaip Lietuvos pagrobimas iš tikrųjų buvo suplanuotas ir suorganizuotas. Svarbu apie tai kalbėti dažnai ir garsiai ypač todėl, kad viešai sakoma tiesa, pasirodo, įstengia net ir pro labai saugomas užtvartas, ir į Lietuvą prasiveržti.

Tuo sumetimų Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas artimiausiu metu pateiks per Eltos Informacijas eilę prisimintinų dokumentų tekstų bei ištraukų, rodančių kaip ir koks prieš 30 metų buvo sudarytas sąmokslas dėl Lietuvos tarp Maskvos ir Berlyno diktatorių.

Kremliaus valdovų galios nepasiektose šalyse tie dokumentai seniai nebe paslaptis, nors daug kur ir čia tebėra svarbu juos nuolat priminti. Bet svarbiausia, kad apie juos išgirstų ypač Lietuvoj, kur jie ligi šiol tebėra slepti. Tesusimąstoma apie juos ir tie akademikai, profesorai bei studentai, kurie apsilma ar kuriems tenka nemažai pareiga įrodinėti, kad

vadinamoji "tarybų valdžia" neant rusų kompartijos pasiųstų tankų į Lietuvą atvežta. (Elta).

UŽSIDARO MONTREALIO PARODA?

Daugelį nustebino žinia, kad EXPO 67 pratęsusi "Žmogus ir jo pasaulis" paroda turės būti uždaryta. Montrealio miesto burmistras Jean Drapeau planavo ją atidaryti kasmet ir tai vykdyti ilgą metų eilę. O tačiau pasirodė, kad svajonė dažnai atsimuša į kieta finansinę realybę. Deja, nevisi montrealiečiai suprato ir įvertino Drapeau pastangas. Kasdieniškos smulkesnės pasirodė artimesnės ir svarbesnės už šios vienkartinės parodos tęsimą ir išlaikymą. Todėl suprantama, kad ir pats Montrealio miesto burmistras visai rimtai galvoja pasitraukti iš savo pareigų. Šiuo metu į Montrealio rotušę plaukia tūkstančiai laiškų kasdien, prašančių burmistą likti savo pareigose. Miesto savivaldybės pirmininkas Saulnier prieš kelias dienas net lankėsi Ottawoje ir ministerio pirmininko P. E. Trudeau prašė paramos, kad paroda galia būtų išlaikyta. Pastarojo atsakymas buvo sąlyginis - jei provincijos vyriausybė parodys susidomėjimo ir sutiks nors ribota suma parodą paremti, tada ir federalinė vyriausybė parodą finansuos. Quebeco atsakymas dar nežinomas.

KRATOMASI ISTERIŠKO SEPERATIZMO?

Quebeco provincijos kultūros

ministeris Tremblay, atsakdamas į kraštutinių separatistų sąjūdžio (Mouvement pour l'Unilinguisme Français au Québec) patiektus pasiūlymus, pastebėjo, kad tai yra ekstremistinis išsišokimas ir grėsia visos provincijos saugumui. Kaip žinia, Tremblay pats yra nors ir švelnesnio separatizmo šalininkas. Minėto sąjūdžio įteiktam dokumente, tarpe kitų siūlomų "sprendimų" randame ir šiuos: "Konfiskuoti visų angliškai kalbančių quebekiečių turta ir laikyti jį valstybinėje globoj"; "Išvaryti visus angliškai kalbančius provincijos gyventojus iš Quebeco provincijos teritorijos". Atrodo, kad ir karšti separatizmo šalininkai ima atvėsti, išgirdę panašius sumanymus. O mes manome, kad tikrai komunizmas bei fašizmas sugebą pagimdyti tokias pakrikėliškas idėjas!

JAV SUTINKA TARTIS SU KITAIŠ DIDŽIAISIAIS

Nixono vyriausybė priėmė prancūzų pasiūlymą susitikti keturiems didiesiems ir bandyti išspręsti nuolat vis labiau drumzlėjantį Vidurinių Rytų klausimą. Pasitarimuose dalyvautų JAV-ų, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos ir Sovietų sąjungos atstovai. Nixonas taip pat rimtai svarsto diplomatinį santykių užmezgimą su Egiptu. Juos nutraukė pats Egiptas 1967 metais, Arabų ir Izraelio karo metu.

Vasario Šešioliktajai

Lietuvos Taryba prieš penkiasdešimt vieneris metus Lietuvos sostinėje Vilniuje pasirašė Vasario 16 d. Aktą, išreiškiantį lietuvių tautos lūkesčius ir politinę valią, atkuriantį ilgą nepriklausomos Lietuvos valstybę ir sudarantį būtinas sąlygas lietuvių tautos kūrybinei galiai skleistis. Lietuvių tautos žodis, tartas Lietuvos Tarybos lūpomis ir įvykdytas kraujo auka, virto kūnu-atsikū-rė laisva nepriklausoma demokratine Lietuva.

Jau ilgas laikas, kaip lietuvių tauta mini Vasario Šešioliktosios Aktą be džiaugsmo, nes beveik prieš trisdešimt metų hitlerinės Vokietijos ir bolševikinės Rusijos sąmokslas (Ribbentropo - Molotovo 1939 metų susitarimai ir slapti protokolai) sužlugdė Lietuvos valstybę ir įstūmė lietuvių tautą į istorijoje dar negirdėto nuožmumo priespaudą.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, bylodamas už lietuvių tautą, atimtą balso, Vasario Šešioliktosios sukaikties proga kreipiasi į lietuvių Sibiro tremtyje, pavergtus Lietuvos žemėje ir laisvame pasaulyje.

Į tolimąsias sovietinės imperijos sritis ištremtiesiems broliams trokštam stiprybės išverti žiaurias tremties sąlygas; pavergtose tėvynėje esantiem-patvaros atsispirti pries-

paudai, ryžto ir įstangos išlaikyti gyvą Lietuvos valstybingumo mintį ir stingrą iš priespaudos išsivadavimo viltį.

Laisvuosius lietuvius ir jų organizacijas kviečiame spie-tis apie Vyriausį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą Lietuvos vadavimo darbe ir visokeriopai jį remti. Mums, laisviems lietuviams, nepakanka išlaikyti praėjusių - Lietuvos Laisvės Kovos - metų veiklos apimtį ir lygį, išvien visiems siekiant didžiojo lietuvių tautos tikslo - nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo. Mums reikia dar labiau išplėtoti ir patobulinti veiklą, įjungiant daugiau intelektualinių pajėgų į Lietuvos laisvinimo darbą. Mums, ypač šiemet, svarbu pabrėžti bei laisvajam pasauliui išryškinti tikrąją prasmę Ribbentropo-Molotovo suokalbčio, nulėmusio Lietuvos ir kitų nepriklausomų Europos vidurio valstybių likimą. Svarbu taip pat, bendraujant su pavergtosios Lietuvos žmonėmis, visada turėti prieš akis Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto teikiamas laikysenos gaires.

Lietuvos meilė, visų mūsų ryžtas ir suderintos pastangos priartins lietuvių tautai laisvės rytą.

Tegu meilė Lietuvos dega mūsų širdyse...

VYRIAUSIAS LIETUVOS
IŠLAISVINIMO KOMITETAS

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiame skyriuje laiškai gali būti trumpinami redakcijos nuožūra. Pageidautina todėl, kad šie pasisakymai būtų, kiek įmanoma, trumpesni.

MANO LAIŠKAS REDAKCIJAI:

"Nepr.Liet." nr. 4 "ir blogai ir gerai" skyriuje yra patalpintas mano rašinys "Dėl bendradarbiavimo su okupuota Lietuva". Redakcija rado reikalingą po tuo straipsniu duoti savo prierašą.

Tame prieraše aš esu kaip ir puolamas, kam aš kaltinu sol. V. Noreiką, pavadindamas jį stribu, tuo jį skaudžiai apšmeiždamas.

Kadangi jaučiuosi, kad sol. V. Noreiką visiškai nesu užgavęs, priverstas redakcijai paaiškinti kas seka:

Argi redakcija to nežino, kad okupuotoje Lietuvoje komunistų partija stribus laiko dideliais didvyriais, garbina juos, yra visiems pavyzdys, kurie jauni savo įstribių dalinius, aukodami savo gyvybes, kovojant su liaudies priešais, buožėmis, fašistais, smetonininkais ir t. t. Ko-

vojo su atkakliu priešu - su laisvos Lietuvos partizanais, apie kuriuos mes skaitome "Nepr. Liet. - Trimito Aide" - "Jie mirti nebijojo"?

Stribai, kurie po mūsų didvyrių-partizanų sunaikinimo išliko gyvi, buvo apdovanoti medaliais, gavo geras tarnybas ir įvairias premijas ir t. t.

Sol. V. Noreika yra liaudies sūnus; jis pats išsireiškė, kad labai yra dėkingas komunistų partijai ir tarybų Lietuvai už tai, kad davė jam galimybę mokytis ir pasiekti savo tikslą.

Buržuazinėje Lietuvoje to būtų nepasiekęs.

Be abejonės V. Noreika yra ir kompartijos narys.

Reikia manyti, kad sol. V. Noreika pavadintas didvyriu - stribu, gali tik didžiulis, bet neužsigauti.

Toliau turiu redakcijai paaiškinti dėl Jūsų prieraše duoto

klausimo, ar galima teigti "stribus" buvus 13-14 metų.

"NL" redakcija nepamirškite to, kad kol stribai išnaikino mūsų didvyrius-partizanus, truko apie 3 metus. Dar kartą gerai apsiskaičiuokite. Be to, yra daug pavyzdžių iš praeitų pasaulinių bei pilietinių karų, taip pat ir iš mūsų nepriklausomybės kovų, kur nepilnamečiai kartu su suaugusiais kariais dalyvavo karo veiksmuose ir buvo net už didvyriškumą apdovanoti.

K. LUKOŠEVIČIUS

EKZEKUCIJA IR TENORAS

Dar vis spaudoje atsiranda ekzekutorių, kurie kokį nors asmenį - žybt ir "nugyba". Taip daro vienas buv. advokatas Amerikoje su kiek plačiau ir objektyviau besiorientuojančiais lietuviais. Tęsiama "likvidacija" ir sol. V. Noreikos.

Kad V. Noreika yra komunistas - aišku ir kiekvienam šeštadieninės mokyklos studentui, bet koks jis komunistas - aišku tik pačiam Noreikai. Nei mes turime žinių (nei jų gal greit ir turėsime) apie jo pažvalgą į komunizmą. Jis gali būti ir komfanatiku. Jis gali būti ir "pareigos komunistu". Tai tik jo sąžinės reikalas, kurio mums ištirti neįmanoma.

Lygiai taip pat - nei mes turime, nei mes gal kada ir turėsime, išrodymų, jog Noreika buvo stribu. Tam reikia turėti neabejotinai įtikinančių faktų, o ne remtis "gero pažįstamo" girdėtais kažkur, kažkada prie čerkos ir silkės patiektais tvirtinimais.

Man yra žinoma štai kas: 1. Stribais buvo paverčiami moksleiviai, studentai, įstaigų tarnautojai ir pan. Kurį nors dieną juos būdavo įduoti šautuvai, duota pastotis ir liepta važiuoti "gaudyti banditų" į tą ar tą vietą. Daugeliu atvejų tie "stribai" išvažiavę iš miestelio paslėpė savo šautuvus ir kur nors susirinkę, gerdavo "samagoną".

2. Buvo ir taip, kad tų "stribių" dėka liet. partizanai buvo laiku perspėjami pasitraukti į saugesnes vietas.

3. Netiesa, kad stribai numalšino liet. partizanų judėjimą. Faktinai, liet. partizanų niekas ginklu nenumalšino! Rusų rengiari kariuomenė jų padėti žymiai apsunkino, bet irgi nesugebėjo jų likviduoti. Partizanai "ištirpo" patys savaime: a) kadangi Vakarų jėgos Pabaltijį buvo de facto pripažinusios Rusijai (o gal tai kai kam naujiena?), - taigi, jokios pagalbos iš Vakarų nebuvo galima tikėtis.

b) kadangi po 3 metų fiziškai buvo neįmanoma sėkmingai priešintis sovietų okupacijai. (Maistas, patalpos, apranga, amunicija, medicinos priežiūra ir pan.). Buvo persikelta į kitas vietas ir išsisklaidyta ar pasinaudota vad. amnestija, kurios vis dėlto, sovietai daugiau ar mažiau laikėsi.

Taigi, į tariamą V. Noreikos "tribelizmą" lietuviai greičiau-čiausiai galėtų pasakyti: "anei velnias, anei ožka"...

Būtų Noreika buvęs tuo "istreibiteliu", kurio rankos būtų suteptos lietuvių krauju, - tai ar Lietuvos lietuviai nebūtų su juo kaip nors "atsiskaite"?

Bet, kaip minėjau, mes neturime jokių FAKTŲ, kurie leistų kultūringam lietuviui spaudoje V. Noreiką vadinti "stribu".

Pagaliau, niekas čia labai nesidomi Noreikos asmeniu. Nuo jo, kaip ir nuo kiekvieno sovietinio asmens, reikalinga laikytis tam tikro atstumo.

Lietuvius išėivijoje interesoja V. Noreikos BALSAS. Ar jo balsas stebėtinai ar tik vidutinis - nustato muzikai.

Tik viena aišku: jeigu ir pats Luciplierius atsirabanytų iš peklos su tokiu lietuvišku tenoru-tai koncertų salės būtų lie-

1969 LIETUVIŲ ŠVIETIMO IR ŠEIMOS METAIS PASKELBTŲ KANADOJE JAUNIMO KONKURSŲ

T A I S Y K L Ė S

I. Dailiojo žodžio konkursas vykdomas dviem sektoriais atskirai: a) deklamavimo ir b) dailiojo skaitymo.

1. Konkursui naudojami lietuvių rašytojų kūriniai išpildytojo pasirinkimu arba išpildytojo sava kūryba.

2. Vieno pasirodymo laikas ribojamas 3-5 minutėmis.

3. Vertinimo pagrindu laikoma: a) lietuvių kalbos taisyklingumas, b) įsilajutimas į kūrinį, c) dailiojo žodžio artistiškumas.

II. Rašinėlio konkursas.

1. Rašinėlių rašymas atliekamas lituanistinės mokyklos vedėjo nustatytu laiku klasėje.

2. Rašinėliams rašyti laiko duodama dvi pamokos-80 minučių.

3. Temas parenka ir mokykloms praneša KLB Švietimo Komisija.

4. Vokas su konkurso temomis atidaromas rašymo vietoje.

5. Rašinėlio dydis jaunesniųjų grupėje-nemažiau pusės vieno prašyminio puslapio, vyresniųjų grupėje-nemažiau vieno puslapio.

6. Vertinimo pagrindu laikoma: a) kalbos taisyklingumas, b) bendra rašinio organizacija, c) minties dėstymas ir kūrybiškumas.

III. Iškarpų iš laikraščių konkursas.

1. Konkurso objektą sudaro pavėklų bei straipsnių iš laikraščių iškarpos.

2. Konkurso dalyvis pats pasirenka bet kurią vieną temą iš Lietuvos istorijos, geografijos ar papročių.

3. Iškarpos tvarkingai sukljuojamos, po paveiksais užrašant jų pavadinimą, o rinkinio pradžioje užrašant temos pavadinimą. Jei straipsnio negalima

tuviais perpildytos. Daugiau negu Vasario 16 - sios progomis!

O kad už tas pajamas kelios tonos smalos būtų nupirktos pekiai-kažin ar kas protestuotų?

J. G.

AR TAI TIKRAI GERI NORAI?

Mūsų iškiliusis istorikas J. Jakštas š. m. "Tėviškės Žiburių" 2 ir 3-čiam numerį bandė labai objektyviai aptarti kai kuriuos lenkų pirmojo karinio atstovo Lietuvai pulk. L. Mitkevičiaus "Kauno atsiminimų" skyrius.

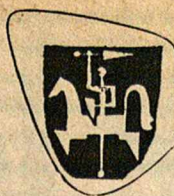
Šiuo kartu dėmesin įkrinta lenkų karinio atstovo pasisakymas Vilniaus atžvilgiu. Istorikas p. Jakštas pastebi, kad pulk. Mitkevičius nemenkino lietuvių nuotakų Vilniaus klausimu ir neatsiliepė paniekinamai, kaip darė jo tautiečiai, net ir kai kurie istorikai. Jis (Mitkevičius), girdi, gerai suprato, kad lietuvių nusiteikimas istoriškai pagrįstas ir turi gilią šaknis tautoje.

Man šitas pulk. Mitkevičiaus "geras supratimas" truputį atrodo įtartina. Ir štai dėl ko.

Apie lietuvių spaudos dėl Vilniaus antilenkiškų pasisakymus 1938 metų rudenį, pulk. L. Mitkevičius iš savo dienoraščio savo atsiminimuose užrašė tokią išvadą: "Vilniaus klausimas tačiau reikalauja pagrindinio sprendimo. Arba susitaikysime su lietuviais Vilniaus byloje, t. y. sutiksime kokiomis nors sąlygomis atiduoti jiems Vilnių, arba, ko aš labai bijau, neteksime Lietuvos ant visados".

Istorikas p. Jakštas sako, jog tiesiognustepti reikia, kad lenkų

Nukelta į 7 psl.

iškirpti, galima jį nurašyti visą ar dalį.

4. Konkurso dalyvis gali duodamą straipsnį komentuoti ir papildyti savo iliustracijomis ir piešiniais.

5. Vertinimo pagrindą sudaro: a) temos pasirinkimas, b) iškarpų apipavidalinimas, c) rinkėjo padaryti komentarai bei kitoks jo idėtas kūrybinis darbas.

IV. Dalyvavimo lietuviškoje veikloje konkursas.

1. Konkurso objektu yra šios lietuviškos veiklos sritys: a) prenumeravimas, skaitymas ir platinimas lietuviškų laikraščių,

b) dalyvavimas lietuviškoje spaudoje su savo rašiniais bei korespondencijomis,

c) priklausymas chorams, tautinių šokių grupėms ir pan. nariu ar koku pareigūnu,

d) vieši asmeniškai pasirodymai scenoje lietuviškuose parengimuose,

e) priklausymas lietuviškose jaunimo organizacijose: nariu ar koku pareigūnu,

f) dalyvavimas lietuviškame sporto judėjime: aktyviai sportuojant ar sportui vadovaujant,

g) minėjimų, parengimų, lietuviškų koncertų lankymas.

2. Kiekvienas konkurso dalyvis turi asmenišką registracijos kortelę, kurioje užrašoma veikla, data, jei įvykis surištas su data ir įrašų tikrumo patvirtinimo parašai.

3. Puntuose c, e ir f įrašų tikrumą patvirtintų organizacijų bei junginių vadovai, punkto d rengėjai ar mokytojai, punkto a ir g-tėvai ir mokytojai, gi punkto b-parašoma laikraščio pavadinimas, numeris ir data.

4. Konkursu laimėtojai nustatomi pagal taškų skaičių. Taškų skaičių už kiekvieną veiklos rūšį nustato KLB Švietimo Komisija.

V. Konkursuose gali dalyvauti visi Kanados lituanistinių mokyklų ir lituanistinių kursų mokiniai bei nelankę lietuviškų mokyklų jaunimas iki 16 metų amžiaus.

VI. Konkursų dalyviai skirstomi į dvi grupes, būtent: I grupė iki 12 metų amžiaus imtinai ir II grupė nuo 13 iki 16 metų imtinai.

VII. Mokyklose laimėjusieji atžymimi I, II ir III vietomis. Pageidaujama suteikti pinigines ar kitokios premijos. Laimėjusieji atžymimi I-je grupėje ir atskirai II-je grupėje.

VIII. Konkursų dalyviams įvertinti mokyklos vedėjas sudaro trijų asmenų komisiją. Pageidaujama, kad rašinių konkursą prižiūrintis mokytojas neįeitų į komisiją.

IX. Rašinėliai ir iškarpos iš laikraščių konkursų dalyvių įteikiami pasirašius slapyvardę, pridedant užklijuotame voke tikrą savo pavardę, slapyvardę, amžių ir temos pavadinimą, o ant voko užrašant slapyvardę ir temos pavadinimą.

X. Mokyklose laimėjusieji konkursuose pirmas tris vietas atsiunčiami KLB Švietimo Komisijai, kuri visose abiejose grupėse skiria Kanados mastu premijas. Tiksliai atsiuntimo data bus pranešta vėliau. Rašinėliai ir iškarpos iš laikraščių atsiunčiami tokia pat tvarka, kaip įteikiama mokyklose.

XI. KLB Švietimo Komisija kiekviename konkurse abiejose grupėse skiria po tris premijas: I premiją po 20 dol., II premiją po 15 dol. ir III-po 10 dol. Viso skiriama 30 premijų.

XII. Premijų laimėtojams išrinkti visos Kanados mastu kiekvienam konkursui KLB Švietimo Komisija sudaro atskiras komisijas.

KLB Švietimo Komisija

Skyrių veda skautininkas L. Eimantas

1496 Mardeil Place, London, Ontario, Canada

SUSTOTI NEGALIMA

Didingai praėjo L. Skautų Sąjungos sukaštuviniai-1968 metai. Gal, kulminacinį savo tašką sukaštuviniais metais buvome pasiekę V-toje Tautinėje stovykloje. Tačiau dabar, kai įžengėme į 1969 metų angą, jau negalime sau leisti, kad, bent pradžioje, lyg reiktų atsipūsti, iširikiuoti į lėtesnę veiklos tekme, ar net, kaip dažnai sakoma, pabandyti ant laurų vainikų jei neužmigt, tai bent truputį snūstelti.

Ne! Tai būtų dabar neskaistiška. Mūsų siekiai ir tikslai mus nuolat įpareigoja budėti ir ženg-

ti tobulėjimo link. Juk visi žinome, kad rytoj turėsime būti bent truputį geresni, kaip šandien esame ar vakar buvome. Mūsų veiklos plotmė yra tokia didelė, kad darbininkų ten niekad nebus per daug. Dar vieną skautišką pažymį turėtume niekad iš akių neišleisti: skautėskautas niekad nepavargsta! Tad į darbą.

Vienas pirmųjų skautiškų darbų 1969 metais turėtų būti: visi užsiprenumeruokim skautišką ir lietuvišką spaudą ir uoliai ją platinkime savo tautiečių tarpe.

L. E-TAS

Tautos Fondas

AUKA TAUTOS FONDUI - PAGELBA TĖVYNEI
Mielai tautiečiai,

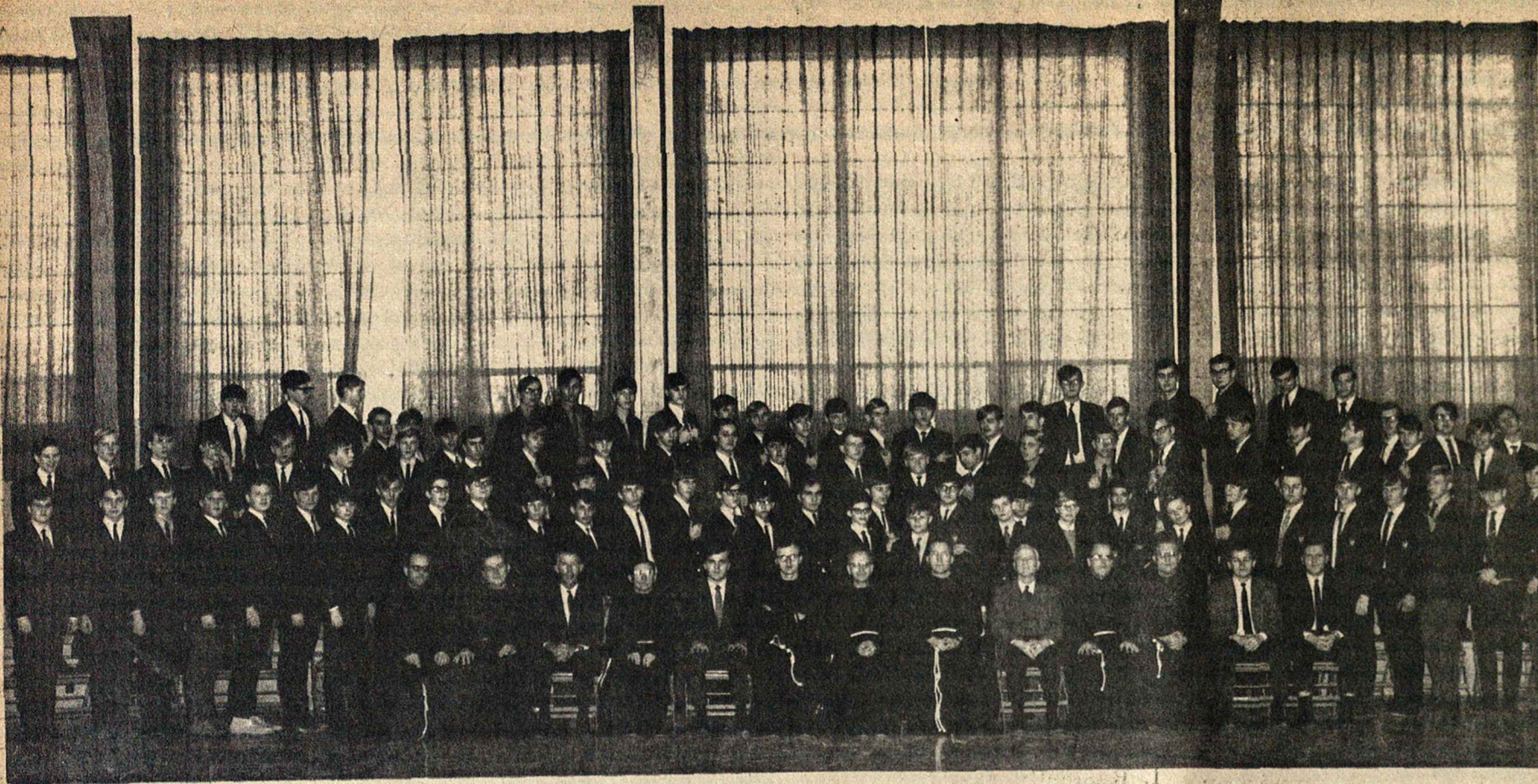
Artinasi didžioji šventė-Vasario šešioliktoji diena. Tai šventė, kurios metu prisimename visus lietuvius: kenčiančius Sibiro šaltyje, nešančius priespaudą tėvų žemėje, gyvenančius laisvėje. Džiaugdamiesi gyveną laisvam krašte, dažnai užmirštame, kad į mus krypta akys tų, kuriems žodis laisvė yra tapęs beveik nepasiekiamu idealu. Švėsdami šią didžiąją mūsų tautos sukaštį, visi privalome tai prisiminti. Mes negalim nuleisti rankų ir turime tęsti tą

ilgą ir sunkią kovą ligi galutinės pergalės - nepriklausomybės savai tėvynei.

Kova sunki ir reikalaujanti ne tik atkaklaus ir didelio darbo, bet ir nemaža lėšų. Tai kovai yra apsijungusios visos politinės partijos bei grupės Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo komitete, o jo darbą finansiškai remia Tautos Fondas su atstovybėmis visuose laisvuose pasaulio kraštuose, jų tarpe ir Kanadoje.

Praeitais sukaštuviniais metais, specialioms uždaviniam atlikti, pareikalavusiems ypa-

Nukelta į 8 psl.

Šv. Antano gimnazija 1968 - 1969 mokslo metais. Pirmoje eilėje sėdi mokytojai. Tarp jų trunksta komp. Julius Galdelis.

PO TRYLIKOS PEDAGOGINIO DARBO METŲ

ŠV. ANTANO GIMNAZIJOS LIKIMO KLAUSIMU

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė 1969 metus paskelbė "Lietuvių švietimo ir šeimos metais", kviesdamaviskus "kreipti išskirtiną dėmesį į lietuviškos šeimos ir švietimo reikalus". Pranciškonai mano, kad ir šv. Antano gimnazija, kaip iškili švietimo institucija, užsipelno išskirtino dėmesio ir šia problema. Parapinė mokyklos su šeštadienio lietuvių kalbos pamokomis ir vasaros stovyklos aprūpinimo mažesnio amžiaus vaikus. Bet kaip su gimnazinio amžiaus vaikais? Tuo laiku girdėjosi spaudoj išmetinėjimai kai kurioms lietuvių vienuolijoms, kad jų gimnazijos esančios nulietytųjų. Be to, savų gimnazijų daug ir nebuvo, o lietuvių jaunimo prieauglis labai kilo. Atsivėrė naujos galimybės švietimo srity.

NAUJOS GALIMYBĖS

Šv. Antano gimnaziją iššaukė pats gyvenimas. Anuomet, atvykus tūkstančiam lietuvių tremtinių į Ameriką ir Kanadą, tuojau išliko jaunimo švietimo problema. Parapinė mokyklos su šeštadienio lietuvių kalbos pamokomis ir vasaros stovyklos aprūpinimo mažesnio amžiaus vaikus. Bet kaip su gimnazinio amžiaus vaikais? Tuo laiku girdėjosi spaudoj išmetinėjimai kai kurioms lietuvių vienuolijoms, kad jų gimnazijos esančios nulietytųjų. Be to, savų gimnazijų daug ir nebuvo, o lietuvių jaunimo prieauglis labai kilo. Atsivėrė naujos galimybės švietimo srity.

Lietuviai pranciškonai ryžosi įkurti berniukų gimnaziją su plačia lietuvišką dalykų programa, su bendrabučiu ir labai prieinamu atlyginimu. Jaunimo auklėjimas tada atrodė viena iš pačių gražiausių sričių, tarnaujant savo tautai ir lietuvių visuomenei. Į tą sritį ir mestasi visom jėgom, nežiūrint jokių sunkumų.

ĮVEIKTI SUNKUMAI

Šiame darbe gi sunkumai buvo neišvengiami. Pastatas, mokytojai ir išlaikymo rūpestis, kuris engia visas katalikiškas mokyklas Amerikoje, baigia stovėjo prieš akis. Tačiau sunkumai buvo įveikti. Gimnazijos pastatas ir vidaus įrengimas įvykdytas senosios kartos aukomis, nes ką tik atvykusieji iš tremties dar nepajėgė žymių aukų dalinti. Tai patriotiškai senosios kartos dovana naujaujų tautiečių vaikams. Mokytojai buvo paruošti iš pačių pranciškonų, o gimnazijos išlaikymo rūpestis apmalšinti viltimi, jog prasigysvenę ateiviai ir Amerikoje augę lietuviai bent jau tą vieną aukštesniąją mokyklą tikrai pajėgs pakelti.

Šv. Antano gimnazija buvo įkurta 1956 m. Per tą laiką ją baigusiu jaunuolių yra 130. Nereikia čia beįrodinėti, kad jie įstojo į geras kolegijas, įsigijo specialybes, gavo tvirtą tautinę pasaulėžvalgą ir dalyvauja lietuviškame gyvenime. Tai faktai, matomi dienos šviesoje. Nėra tėvų, kurie galėtų si leide sūnų į šv. Antano gimnaziją. Taip

pat nereikia beįtikinėti, kad šios gimnazijos mokytojai kvalifikuoti, mokslas pastatytas aukščiau, lietuviškas švietimas platus ir turiningas. Apie tai jau daug sykių kalbėta spaudoj ir įrodyta praktikoje.

NEIŠSIPILDŽIUSIOS VILTYS

Tačiau tenka išpažinti, jog gimnazijos steigėjų viltys dar tebėra neišsipildžiusios. Tiek trylika pedagoginio darbo metų esmėje buvo ilgesingas laukimas, kada pagaliau lietuvių visuomenė tikrai susidomės šia gimnazija. Deja, bendro dėmesio iki šiol nesusilaukėme. Susidomėjo paskiros šeimos, asmenys, miestai, ir to dalinai dėmesio vaisius yra mokinių būrelis, kuris darniekaip negali pasiekti pilno šimto.

O mokyklą reikia išlaikyti: samdyti dalį mokytojų, remontuoti bei šildyti pastatus ir papildyti mokslo priemones. Visų dalykų kainos yra baisiai pašokusios. Atlyginimas gi už išlaikymą žemas, bet jį pavoja kelti, žinant, kiek neteksi mokinių. Kiekvieną mokslo metų pabaigoj susikrauna vis didesni nuostoliai. Pranciškonų širdgėlą padidino ir paskutinių dviejų metų skaudūs apraiška: kai šv. Antano gimnaziją amerikietiška ir lietuviška programa buvo iškelta į pačias aukštumas, pagestas mokinių mažėjimas.

GALUTINIS KLAUSIMAS

Tokioj padėty jau metas statyti galutinį klausimą: ar lietuviai tėvai laiko šią gimnaziją reikalingą savo vaikams? Šis klausimas turėtų būti atsakytas dabarties aplinkybių šviesoje. Aplinkybės gi jaunimui išaugti lietuviais Amerikoje yra atšiaurios. Prie to dar prisideda ir doroviniai pavojai bei šeimų šiai, kurie tyko jaunimo miestų mokyklose.

Šv. Antano gimnazijoje auklėjimas, kiek tai svetur įmanoma, pastatytas ant krikščioniško ir lietuviško pagrindo. Lietuvių kalba oficialiai ir lygiagrečiai dėstoma su anglų kalba. Dorovinis jaunuolių gyvenimas apsaugomas ir išugdomas religinėmis pratybomis. Lietuviai mokiniai čia iš mažens suauga į darnų tautinį vienetą. Atrodo, jog tai būtiniausi dalykai šių dienų lietuvių jaunimui. Tai kodėl tokia gimnazija nepasinaudoti? Kodėl jai neskirti pilno dėmesio? Apskritai bendrabutinės mokyklos Amerikoje yra labai vertinamos ir jose mokytis laikoma privilegija. Tai kodėl jų neturėtų vertinti lietuviai, ypač tautinio auklėjimo ir jaunimo bendruomenės jungties atžvilgiais?

Žinoma, mes nesakome, kad šv. Antano gimnazijoje viskas tobula arba taip jau gera, kad

jau nieko neberekėtų gerinti. Mes tik pažymime tai, jog ši gimnazija yra tokiam išsivystymo laipsnyje, kad kiekvienas gerinimas yra lengvas dalykas. Jau bus treji metai, kai pranciškonai yra pasirodę statyti net naujas bendrabučio patalpas, tačiau juos sulaiko aukščiau minėtas netikrumas.

Dabarties aplinkybių šviesoje vertinant šv. Antano gimnazijos egzistenciją, reikalinga atsiminti ir tai, kad amerikietiškos gimnazijos kasmet tampa labiau perpildytos, o katalikiškųjų ateitis taip pat nebėra garantuota. Šv. Antano gimnazija turi tvirtesnį savo egzistencijos pagrindą - lietuviybę. Ateity ji gali būti net reikalingesnė Amerikos lietuvių jaunimui, kaip dabar.

Bet jau dabar ji reikalinga žymiai gyvesnio visuomenės dėmesio, kad išsilaikytų. Mūsų emigracinėse aplinkose vėliau panašios gimnazijos kūlimas bus neįmanomas ir finansinškai, ir organizaciškai. Lietuvių visuomenei neapsimoka prarasti šios švietimo įstaigos, kuri jau išsiskleidusi ir įrodžiusi savo naudą.

PAGALBOS BŪTINYBĖ

Pranciškonai nesigali šios gimnazijos steigė, nors ji per 13-ką metų buvo jų rūpestio sunkiausia našta. Mes šiandien jaustumės neatlikę savo pareigos lietuvių, jeigu nebūtume bandę ir darę visa, kas įmanoma, jaunimo auklėjimo labui. Dabar dar sykių kreipiamės į kiekvieną lietuvių Amerikoje ir Kanadoje, prašydami, pagal savo išgalę, palaikyti šv. Antano gimnaziją.

Visų labiausia gi kviečiam lietuvius tėvus leisti savo sūnus į šią mokyklą ir suprasti jos išlaikymo išlaidas. Visos vietos rezervuotos tik lietuvių vaikams. Pranciškonai nei dabar, nei ateityje neturi jokio intereso mestis į amerikiečių jaunimo auklėjimą, kai aplink dar tiek daug lietuviško darbo.

Šv. Antano gimnazijos ateitis būtų garantuota, jeigu atsirastų bent 100 mokinių, kurie už išlaikymą bei mokymą mokėtų po 1000 dol. metams, t. y. maždaug pusę to, ką kitataučiai moka savo bendrabutinėse mokyklose. To, rodos, su pagrindu būtų galima laukti bent šiuo metu jau iš gana prasigysvenusių mūsų visuomenės. Tuo tarpu mes dar priimame mokinius už 750 dol., kurie pajėgia tai mokėti. Kitiems daromos išimtys. Šis atlyginimas taip pat būtų pakenčiamas, jeigu mokinių atsirastų bent 130. Tokių mokinių skaičių pajėgtų aprūpinti dabartinės patalpos ir dabartinis pedagoginis personalas.

Pagaliam šiais Lietuvių Švie-

timo ir šeimos metais mes prashome Pasaulio Lietuvių Bendruomenę šv. Antano gimnaziją labiau laikyti sava; kviečiame jos atstovus joje lankytis ir teikti mums pagalbą. Išsilankymo problema būtų išspręsta, jeigu Lietuvių Bendruomenės skyriai Amerikoje ir Kanadoje susidomėtų šia mokslo įstaiga ir jai pateltų mokinių iš savo aplinkės.

Šv. Antano gimnazija yra lietuviško švietimo akivaizdus žibintas ir, jam užgesus būtų tamsiau. Atskubėti gi su pagalba dar ne vėlu. Bet jos reikia tuojau.

Tėv. Leonardas Andriekus, O. F. M.
Pranciškonų provinciolas ir
Šv. Antano gimnazijos rektorius.

Vaidinimėlio atlikėjai su Kalėdų eglutės organizatoriais: kat. kapelionu J. Ribaunu, Vasario 16-tos gimnazijos direk. V. Natkevičium, evang. ratelio vad. F. Skėriu ir vaidinimėlio režisore mok. S. Tomšaitiene.

ŠVIESA TAMSOJE

(Kalėdų šventė Vasario 16 gimnazijoje)

Visi mokytojai ir mokiniai, susirinkę prie šventiškai padengto Kūčių stalo, laukia gimnazijos direktoriaus V. Natkevičiaus, kad galėtų pradėti Kūčių vakarienę. Kapelionas Ribaunas pradeda jas malda. Pasakui sugiedam kalėdinę giesmę. Lauždami plotkeles (kai kuriems pirmaklasiams, ypatinai iš mišrių šeimų, tai naujiena), linkim viens kitam džiaugsmingų Kristaus gimimo švenčių ir viso gero. Padengtas Kūčių stalas ne kiek nesiskiria nuo nuotalkos - valgiai įvairūs ir skanūs. Degančios ant stalų žvakutės ir žaliuojančios tarp lėkščių eglaičių šakutės dar labiau leidžia pajusti aplinkos šilumą. Vakariene ne kartą pertraukiama kalėdinėmis giesmėmis.

Rytojaus dieną, 21 gruodžio 14 val. Kalėdų šventė tęsiasi prie eglaitės toliau. Atidaro jas mokytojas F. Skėrys, sveikindamas gausiai susirinkusius mokinių tėvelius ir kitus svečius. Jis kviečia gimnazijos direktorių V. Natkevičių, Vokietijos KV pirmininką J. K. Valiūną, Lam-

Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos sukviestoje spaudos konferencijoje sausio mėn. 22 d. Chicagoje, pranešimus padarė ALTos valdybos vicepirm. Jonas Jasaitis, Chicagos Lietuvių Tarybos pirm. Algirdas Pužauskas ir vicepirm. kun. Adol. Stašys.

ALTos valdybos pranešime ypatingai buvo išryškintas Vasario 16 - sios minėjimų proga surinktų aukų klausimas. Visos surinktos aukos persiunčiamos ALTos valdybai. Tokį nusistatymą taip pat nuoširdžiai remia ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo K-tas.

ALTos valdybos sukviestoje spaudos konferencijoje dalyvavo virš dvidešimties spaudos ir radio darbuotojų. Konferencijos pagrindinis tikslas buvo pain-

formuoti spaudoje rašančiuosius apie pasirošimus Vasario 16 - sios minėjimams.

ALTos informacijai vadovauja Jonas Jasaitis. Jo paskelbtas šūkis "PRALAUŽKIME TYLOS UŽDANGĄ", spaudos darbuotojų buvo nuoširdžiai sutiktas ir sulaukė pritarimo.

ALTos valdyba šūkiu "Pralaužkime tylos uždangą" ragina visas organizacijas ir atskirus asmenis Lietuvos reikalais rašyti laiškus amerikiečių spaudai. Toki laišukai talpinami skaitytųjų skyriuose, kuriuos turi kiekvienas laikraštis ir žurnalas, yra plačiai skaitomi.

Taip pat pastebėjus spaudoje netikslų žinių Lietuvos atžvilgiu, visi raginami nedelsiant reaguoti, parašant laiškus redakcijai ar autoriui.

LIETUVIAI PASAULYJE

Kaiserslautern - Gruodžio 20, penktadienį, 8593 LS lietuvių kuopoje buvo suruoštas pobūvis lietuviškų kūčių stiliumi. Dalyvavo kuopos nariai su šeimomis.

Muenchen - Kalėdų eglutė įvyko gruodžio 28 popiet Ludwigsfelde, Jaunimo namuose. Ją šiemet rengė apylinkės valdyba su vargo mokykla, remiant Moterų klubui.

Hamburg - Šio uostamiesčio lietuviukai į Kalėdų eglutę suvažiavo gruodžio 29. Kun. Šarka paaikšino Kalėdų prasmę ir kartu su visais giedojo Kalėdų giesmes.

Saarlouis - Beaumarais - Gruodžio 28 Saaro LB apylinkės valdyba suruošė vaikams Kalėdų eglutę, kurią finansavo BALFas. Eglutėje dalyvavo ir kalba-

pasakė Kr. valdybos įgaliotinis Saaro kraštui kun. Br. Liubinas. Bad Woerishofen - Sausio 5 vokiškoje šv. Ulricho parapijoje vyko dvigubos lietuviškos iškilinės: kun. Kajetonas Sakalauskas šventė savo primicias, o tos parapijos klebonas kun. A. Bunga susilaukė 50 metų amžiaus.

Romuva - Vasario 16 gimnazijos evangelikai moksleiviai, mokykl. Fr. Skėrio vadovaujami, sausio 11 suruošė savo tradicinę Naujųjų Metų šventę. Mokykl. Skėrys išreiškė džiaugsmą, kad padidėjo mokinių evangelikų skaičius, palyginti su 1967-68 mokslo metais. Vasario 16 gimnazijoje dabar yra 27 evangelikai mokiniai. Evangelikai moksleivių kapelionas kun. J. Urdzė pasakė tai dienai pritaikintą kalbą, o mokiniai padėklamavo Naujųjų Metų tema eilėraščių. Dortmund - Wambel - Ilgai merdėjusi PLB Dortmund apylinkė vėl atgijo. Dortmunde gimusio ir užaugusio Ewalo Lukošaičio iniciatyva pr. m. gruodžio 15 buvo sušauktas susirinkimas, kuris išrinko sekančią apylinkės valdybą: pirmininkė F. Martišienė, sekretorius E. Lukošaitis (46 Dortmund-Wambel, Platanenweg 3), kasininkas J. Valiukonis ir kontrolierius J. Sonssas.

Memmingen - Sausio 12 čia įvyko visuotinis apyl. narių susirinkimas. Išrinkta naujoji valdyba: pirmininkas tėv. Kl. Žalalis, sekretorius kun. dr. J. Petratis, išdininkas A. Dasys ir narys jaunimo reikalams - M. Dresleris.

Muenchen - Grinių bute Ludwigsfelde gruodžio 21 įvyko metinis ELTOS narių susirinkimas, kuriame perrinkta valdyba: pirmininkas dr. J. Grinius, sekretorius A. Hermanas ir išdininkas W. Banaitis. Buvo konstatuota, kad vis daugiau pasinaudojama ELTOS biuletenio vokiečių kalba teikiama medžiaga, vis daugiau gaunama atsiliepimų. Ypač gražių atsiliepimų susilaukta apie ELTOS išsiuntintą dr. N. E. Suduvio "Allein, ganz allein" knygutę.

NAUJOJI PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBA

PLB Vokietijos Krašto tarybos rinkimų komisija š. m. sausio 10 paskelbė bendrąsias nr. 7. Juo pranešė, kad pagal 1968 lapkričio 23 balsavimo duomenis, paskelbtas tos pačios Komisijos bendrąsias nr. 6 (1968 gruodžio 5), į PLB Vokietijos Krašto tarybą išrinkti sekančiai Bendruomenės nariai (alfabeto tvarka):

1. AVIŽA Jonas, dr.
2. BARASAS Jurgis
3. BARTUSEVIČIUS Vincas, MA
4. BERNATONIS Juozas
5. BUNGA Antanas

Nukelta į 7 psl.

Gražus Lietuvos sostinės, senojo Vilniaus, kampelis

Vladas ŠLAITAS

Vladas ŠLAITAS

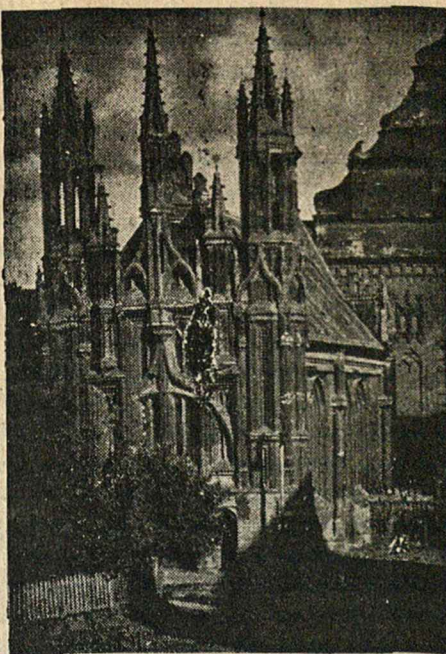
Mano širdis išmėtyta.
Ukmergė ir Žemaitkiemis.
Vokietija ir Rusija.
Ir Didžioji Britanija.
Nežinau, kur man teks savo
liūdną amžėlį užbaigti.
Tik žinau, kad kasdieną vis
traukia mane ir traukia
prieškarinis pavasario sodas
Kęstučio aikštėje.
Kaip aš baisiai tave mylėjau.
Ir miesto gatvę,
kuri glaudėsi į miesto sodą
Kęstučio aikštėje.
Kurie laidos mane,
tū kartu su manim palaidos
ir tave, ir pavasario sodą Kę-
stučio aikštėje.

Viešpatie!
Šiandieną esu,
o rytoj kiti sujuos mane
ir išneš mane ten,
iš kur niekas atgal negrįžta.
Viešpatie!
Išrauk iš mano širdies
šitą stiprų ir nepasotinamą žė-
miškos laimės pasiilgimą,
ir šitą baisų ir žiaurų žemiškos
meilės pasiilgimą,
ir šitą didelį prisirišimą prie
žemės,
nes šiandien esu,
o rytoj jau kiti mano kūną padės
į maršką,
ir sujuos mane virvėmis,
ir išneš mane ten,

iš kur niekas daugiau jau per
amžius nebesugrįžta.
Viešpatie!
Duok man ramumo, kurio pa-
saulis
šitoj žemėj per amžių amžius
negali duoti.

Vladas ŠLAITAS

Negerai per daug muzikos.
Tai tas pat, kaip per daug van-
dens įmaišyti į vyną.
Nes svajonės kaip vėjo malūnai
ūžia ir ūžia.
Kartais gera vienam išeiti dan-
gaus platybėn,
bet negera,
labai negera atgal sugrįžti.

sv. ONOS BAZNYČIA VILNIUJE

KULTŪRINĖ KRONIKA

Vilniuje yra surengta antra
ilgai Lietuvoj neminėto daili-
ninko kūrinių paroda. Tai Chi-
cagoje gyvenančio dailininko
Viktoro Petravičiaus Lietuvoje
likusių prieškarinių darbų pa-
roda. Anot pranešimų laikraš-
čiuose, "rodoma daugiau kaip
šimtas teminių paveikslų, daug
ilustracijų lietuviškoms kny-
goms". Visi tie darbai esą sau-
gomi valstybinio muziejaus fon-
duose. Apie dailininką infor-
muoja, kad jis baigęs Kauno
meno mokyklos grafikos studi-
ją ir dvi aukštąsias dailės mo-
kyklas Paryžiuje. Ir, jau be jo-
kio priekaišto, pažymi, kad "po
antrojo pasaulinio karo grafi-
kas gyvena Jungtinėse Valsty-
bėse". (Elta)

Kauno miesto administraci-
jai yra pavešta įrengti Kipro
Petrauskio paminklinį muziejų.
Muziejus numatytas įrengti
Kaune, buvusiuose Kipro Pe-
trausko namuose. Jame numa-
tomas įrengti skyrius ir Mikui
Petrauskui prisiminti. Nutarta
Miko Petrausko palaikus per-

kelti iš Dusmenų kapinių į Vil-
niaus Rasų kapines ir palaidoti
šalia brolio Kipro Petrausko.
Ten abiems numatoma pastaty-
ti antkapį. Kompozitorių sąjun-
ga paraginta išleisti monogra-
fiją apie Kiprą Petrauską.
(Elta)

Vilniaus kino studijos reži-
sierius "dokumentininkas" V.
Imbrasas rengia filmą apie se-
nus Lietuvos vėjo ir vandens
malūnus "Vandens ir vėjo fuga".
-Muzikinis pavadinimas, -sako
V. Imbrasas, -bet kaip tik jis ir
charakterizuoja filmo formą.
Pradžioje vėjas malūnų spar-
nus suka, versdamas dirbti da-
bar jau pradedamus užmiršti
mechanizmus. Jis nurimsta, te-
mą pradeda vanduo, šniokšda-
mas veržiasi pro užtvankas,
užgauna malūnų ratus, ir girtos
paberia miltų saujas. Vėliau,
kaip reikalauja fuga, abi šios
temos suskamba drauge, atgai-
vindamos praeitį, kada kone
kiekvienas malūnas turėjo savo
gerąjį aitvarą, savą padavimą;
ir dabartį, kada ne vienas jų gy-
vena paskutiniąsias dienas, ka-

da jų nenuilstamą, tačiau, paly-
ginti, nelabai našų triusą pakei-
tė elektros varikliai. Filmas
pradedamas tokiu įvadu: žila-
galvė senutėlė kepa duoną - čia
ir krosnis, kaip prosenelių lai-
kais, ir ližė tikra, ir duona, kai
ji dar šventa buvo vadinama...
(Elta)

Nors jau praėjusių metų
gruodžio mėnesį buvo pasi-
džiaugta Vilniuje, kad jau išėjęs
II tomas "Mažosios Enciklope-
dijos", bet iš tikrųjų dar neiš-
ėjo, niekas dar negali jos gauti.
Spaustuvė savo darbą jau baigė,
bet kažkas užkliuvo kontrolėj.
Ta pati spaustuvė spausdina
stalinis kalendorius, ir tie jau
beveik sausio gale - dar nebaig-
ti. Teisinasi kalendorių suvėli-
nė todėl, kad buvo liepta pirma
enciklopediją spausdinti. Turė-
jom, sako, du zuikiu iš karto nu-
šauti, bet "nei vieno laiku ne-
nušovėm". (Elta)

BALYS BURAČAS
Kaune atšventė 50 metų sukak-
tį nuo savo kaip tautosakos rin-
kėjo ir kaip kraštotyrininko
darbo pradžios. Sausio 18 d. jam
suėjo ir 72 metai amžiaus. Nuo
pat 1918 metų B. Buračas beveik
be paliovos keliavo po Lietuvą,
rinko tautosakos pavyzdžius ir
fotografavo trobesių puošme-
nis, audinius ir kitokius liaudies
meno dalykus. Savo archyve da-
bar turįs daugiau kaip 10 tūk-
stančių fotonegatyvų. E.

Dramos aktorė Teofilė Vai-
čiūnienė (rašytojo Petro Vai-
čiūno žmona) sausio 10 d. susi-
laukė 70 metų amžiaus. Teatre
jau nebedirba (buvo Lietuvos
Dramos teatro aktorė nuo pat
pradžios, yra vaidinusi apie 200
vaidmenų), dabar ėmėsi atsimi-
nimų rašymo - apie teatrą, apie
Krėvę, Vaižgantą, neseniai mi-
rusį Viktorą Dineiką ir kitus.

Kuršių Neringoj

LITOGRAFINĖ PRAMONĖ LIETUVOJE

(1918 -- 1944 m.)

(Tęsinys iš praeito numerio)

"Žiedo" likimas buvo liūdnas.
1934 m. savininkas inž. A. Sruo-
ga buvo apkaltintas pašto ženklų
padirbinėjimu, spausdinimu ir
platinimu. Jis buvo nuteistas
penkiolikai metų kalėti. Jo šei-
ma išvyko į Pietų Ameriką.
Prieš keletą metų teko skaityti
išsivienijusių spaudoje, kad A. Sruoga
pasimirė Pietų Amerikoje. To-
rontiškis Vladas Kadlubavičius
gyrėsi šio rašinėlio autoriui,
kad esą jis tuos padirbtus pašto
ženklus fotografavęs spausdi-
nimui. Padirbti ženklai, rašinė-
lio autoriui atrodė prasti, kai
jie jam buvo rodomi Valstybės
Kontrolėje Kaune. Reiktų many-
ti, padirbimui buvęs panaudotas
netinkamas metodas.

b. ANTROJI LIETUVIŠKA IMONĖ

Litografijos "Pressa" vysty-
mą buvo lėtas ir sunkus.
Trūko reikiamo kapitalo, maši-
nos ir įrankiai įsigyti kredi-
tan - teko mokėti aukštas palū-
kanas, be to, kėsti nuolatinę
konkurenciją iš egzistuojančių
įmonių. Dėka jaunų ir gabių dai-
lininkų paramos, kaip Antano
Tamošaičio, Jono J. Burbos, Vy-
tauto K. Jonyno, Liūdo Truikio,
Petro Tarabildos, Aleksandro
Šepečio, Viktoro Vagusevičiaus
ir kitų, "Pressa" pajėgė išlai-
kyti konkurenciją ir įsigyti ge-

ros ir puikios grafinės įmonės
vardą valstybinių institucijų ir
lietuvių pramonininkų bei pre-
kybininkų tarpe. Čia buvo atlie-
kami spalvoti darbai Lietuvos
Respublikos Prezidento Kance-
liarijai. Tų darbų priežiūra ir
kontrolė buvo Kanceliarijos
viršininko dr. Bielskio ir sekr.
Eduardo Zabarausko rankose.
Didelė dalis Žemės ūkio Rūmų
darbų - priežiūra ir kontrolė
dail. A. Tamošaičio, Lietuvos
Viešbučių etiketės krupnikui ir
šaltmėtinėi, etiketės sladainių
fabrikams "Rūtai", "Birutei",
"Tilkai" ir kitiems. Koop. b-vės
"Spaudos Fondas" ir Šaulių S-
gai spalvoti leidiniai. Karazijos
vyno fabrikui Anykščiūose, eti-
ketės, o taip pat ir Kružikų vyno
daryklaui Suvalkų Kalvarijoje.
Nuo 1935 m. litogr. "Pressa"
beveik išimtinai spausdino vi-
sus akc. b-vės "Maistas" dar-
bus. Ypatingai liuksusines eti-
ketes "Maisto" eksportuoja-
miams produktams į užsienį.
Toje srityje labai daug pagel-
bėjo dail. A. Tamošaitis.

Akc. b-vė "Maistas" labai
daug savo gaminių eksportavo į
užsienį. Joms užsieny parduoti
reikėjo patrauklių konservų dė-
žučių ir etiketę. "Maistas" vis
dažniau ir dažniau gaudavo pa-
raginimų iš Lietuvos Prekybos
atstovybių užsieniuose ir už-

sienio pirkėjų, kad pereitų prie
etiketėjų spausdinimo ant skar-
dos. Centro Valdybos buvo nu-
tarta surasti jauną, tinkamą as-
menį ir siųsti jį užsienin - Vo-
kietijon, Čekoslovakijon, Angli-
jon susipažinti su spausdinimu
ant skarodos ir įrengti tokį sky-
rių "Maiste". Dail. A. Tamošai-
čio rekomenduotas asmuo buvo
ištyrinėtas ir priimtas. Deja,
prasidėjęs karas, bolševikų in-
vazija ir nepriklausomybės ne-
tekimas sugriovė visus lūkes-
čius ir planus.

c. TREČIOJI LIETUVIŠKA IMONĖ

Berods, 1935 m. Lietuvos res-
publikos vyriausybė nutarė pa-
gaminti ir atspausdinti naujus
vidaus ir užsienio pasus. Pa-
sams projektą konkursu keliu
laimėjo dail. V. Jomantas, pa-
grindan padėjęs lietuvių tautinę
ornamentiką. Pasams spausdi-
ti buvo paskelbtas viešas kon-
kursas. Buvo gauti keli pasiūly-
mai. Dar jų nespėndžiant, trys
spaudos įmonės "Spaudos Fon-
das", "Pressa" ir "Bekara-Kar-
tonaž" sudarė slaptą koaliciją
ir "Spaudos Fondo" vardu pa-
tiekė pasiūlymą. Tarpusavame
susitarime buvo smulkmenišk-
ai išdėstytos techniškos ir fi-
nansinės klauzulės. Spausdini-
mo ir pagalbines mašinas bei
darbo jėgą, patiekia "Bekara-
Kartonaž", technikinį spausdi-
nimą ir priežiūrą praveda
"Pressa", o patalpas tam dar-
biui atlikti parūpina "Spaudos
Fondas" papildomai išnuomo-
damas reikiamą kvadraturą

prie savo veikiančios spaustu-
vės Tilmanso fabrike, Gedimino
g-vėje, priešais Karo Ligoninės
pastatus.

Po pusantrų metų pasų
spausdinimui pasibaigus, šią
įmonę nupirko ir perėmė koop.
b-vė "Spaudos Fondas", vado-
vaujama veržlių ir darbščių as-
menų - Balio Žygelio ir mok.
Laskausko.

Tuo būdu privačiame sekto-
riuje atsirado trečia lietuvių
įmonė.

3. SPALVOTOS SPAUDOS RINKA

Pasiūlą spalvotai spaudai su-
darė įvairūs Lietuvos valstybės
administracijos departamentai,
kaip Respublikos prezidento
kanceliarija, Finansų ministeri-
ja, Žemės ūkio Rūmai, Preky-
bos ir Pramonės Rūmai ir kiti.
Daugelis pusiau viešų ir koope-
racinių įmonių, kaip Maistas,
Lietūkis, Pienocentras, Spaudos
Fondas, Kooperacijos Bankas ir
eile kitų. Ir privataus sekto-
riaus pramonininkai - Kaune
saldainių fab. Tilka, vaistų -
akc. b-vė Germapo, kosmetikos
- Sanitas, tabako fabrikai brolių
Salamonų, Zefyro ir Asimakio,
alaus darykla - Volfas - Engelman
ir eile kitų. Šiauliuose koncen-
travosi saldainių fabrikai Rūta,
Birutė, Fortūna ir alaus darykla
Gubernija. Panevėžy - pora sal-
dainių fabrikėlių (Stausko),
alaus darykla "Kalnapilis",
Montvilos spirito varykla bei
mielių gamykla ir keli malūnai.
Anykščiūose buvo Karazijos
vyno fabrikas, savo gaminiais

nukariavęs beveik visą Lietu-
vos vyno rinką. Be to, mažuose
miesteliuose buvo gana daug
vaisvandinių gamyklų, kurioms
reikėjo litografuotų etiketėjų.

Litografinės įmonės esančios
Kaune aptarnavo Kauną ir ma-
žiau, ar daugiau visą etnografi-
nę Lietuvą. Šiauliuose esanti
įmonė aptarnavo Šiaulių miestą
ir artimesnes apylinkes. Klai-
pėdoje tabako fab. Verblovskio
įmonė aptarnavo tik pati save
spausdindama etiketes ir ga-
mindama cigaretėms ir tabakui
dėžutes. Vokiečių tautybės vers-
lininkai bei vokiečių autonomi-
niai organai Klaipėdoje litogra-
finius spausdinius spausdinosi
Vokietijoje.

4. LITOGRAFINĖ PRAMO- NĖ OKUPACIJŲ LAIKAIS

1940 m. birželio mėn. Sovietų
S-ga okupavo Pabaltijo kraštus
ir sužlugdė tų kraštų nepriklau-
somybę. Visas tose valstybėse
egzistavęs viešasis, kooperati-
nis ir privatus ūkis buvo su-
valstybtintas - nacionalizuotas.
Spaudos įmonėms valdyti ir
tvarkyti buvo įkurtas Poligra-
fijos Treistas. Bolševikų įkur-
tasis treistas tęsė savo darbą ir
vokiečių okupacijos metais, ta-
čiau jo globoje pasiliko tik ma-
žos, nereikšmingos įmonės. Vi-
sas svarbesnės ir geresnės
įmonės savo žinion perėmė
Ostland Faser GmbH. Šis orga-
nas buvo įkurtas Trečiojo Rei-
cho Pabaltijo kraštų ūkiams
tvarkyti ir eksploatuoti.

Vokiečių okupacijos metais
kai kurie smulkūs verslininkai
atgavo savo nuosavybę, tačiau

dėl esamos karo padėties, tų
įmonių veikla buvo arba labai
ribota, arba visai neįmanoma.

5. LITOGRAFINĖS SPAU- DOS ATEITIS,

kuri dabar vadinama offseto
spauda, yra labai plati ir žydi.
Spalvota reprodukcija atlieka-
ma išimtinai fotomechaniniu
būdu, išjungiant kiek galima
daugiau, žmogaus darbą. Atsi-
rado milžiniškos mašinos, ku-
rios iš karto spausdina 4-6
spalvas, 10-15 tūkstančių lapų
tiražu valandai. Atsirado pa-
tvaresnės plokštės, kurių pajė-
gumas siekia milijoną lapų.
Spalvų išskyrimo naudojama
dengimo (masking) sistema, ku-
ria vis daugiau ir daugiau pa-
šalinamas spalvų koregavimas
ir išbalansavimas. Šiuo metu
turima elektroninių reproduk-
cijos mašinų (scanner), kurios
patiekia puikiai išbalansuotus
spalvų negatyvus. Yra net tokių
reprodukcijos mašinų, kurios
elektroniškai paruošia spausdi-
nimui išbalansuotas pustonines
spalvų plokštes.

Visoje, išsivysčiusioje vaka-
rų pasaulio pramonėje siekia-
ma kuo tiksliau įgyvendinti eko-
nomikos dėsni, būtent, kuo ma-
žiausiom pastangom atsiekti
kuo didžiausių rezultatų. Tam
tikslui atsiekti skiriamos mil-
žiniškos lėšos įvairiems tyri-
mams ir išradimams. O tuo
pačiu žmogaus darbas iš gamy-
bos proceso vis daugiau ir da-
giau išjungiamas. Prie ko tos
pastangos privės - parodys atei-
tis. la.

Kaunas iš Vytauto Parko.

Nuotrauka J. Jasinevičiaus.

AUGUSTINAS GRICIUS, vyresniojo kartoj tebeprisimenamas Pivošos vardu (toks jo, kaip humoreskų rašytojo, buvo plunksnavardis), dabar jau bebaigęs septyniasdešimtuočius amžiaus metus ir neseniai ilgokai pakankintas ligos, sakosi visadėlo parengęs išleisti savo senųjų raštų (anot jo, kiek atšviežintų) rinkinį. Be to, sakosi norįs rašyti atsiminimus apie Vaižgantą, Kazį Binkį, Kazį Puidą ir straipsnį apie tai, kaip kas supranta tėvynės meilę. Tas straipsnis turįs būti pokalbis (esamose sąlygose, tur būt, monologas) su nuotraukų albumą bevartant prisimintais kūrybos draugais, kurie likimo ar karo tapę "iššnešti" užsienį. (Elta)

Montevideo dienraščio EL PAIS moksleivijai skirtame priede praėjusio lapkričio gale buvo įdėtas spalvinėmis reprodukcijom iliustruotas straipsnis apie Lietuvą (Lituanía el país del ambar-Lietuva, gintarų šalis). Straipsnyje gyvai pateikta eilė pagrindinių žinių apie lietuvių tautą, kalbą, Lietuvos praeitį ir dabartinę padėtį. Iliustracijose - Lietuvos Vytis, Vytautas Didysis (60 c. pašto ženklas), M. K. Čiurlionio Kryžiai, V. Kasiulio "Lietuvaitė" ir būdin-

go kraštovaizdžio nuotrauka. Naudodamasis Lietuvos atstovo A. Grišono parūpinta medžiaga, straipsnį laikraščiu pateikė lietuvių bičiulis prof. Sabat Pebe-

Justinas Marcinkevičius parašė istorinę dramą "Mindaugas". Praėjusių metų gale ji buvo išleista "Vagos" (Vilniuje) leidyklos, o pačiojų metų pradžioj jis pasirodė ir Vilniaus dramos teatre. Įspūdžius viešai pasakiusieji vienu balsu teigia, kad Marcinkevičiaus "Mindaugas" tęsia ir toliau veda V. Krėvės, B. Sruogos ir J. Grušo istorinių dramų tradiciją. Iš jau anksčiau pasirodžiusių ištraukų buvo įspūdžio, kad istorinis Mindaugas kalba ir šiems laikam pritaikomomis užuominomis. V. Zaborskaitė, Maironio monografijos autorė, sako, kad "įspūdis kiek prieštaringas, bet apskritai geras". Kas tuo mano ma pasakyti, lieka mįslė, kuriai atspėti gal ir tiktų nebent toks "raktas"; dabartiniai kritikai maždaug toki pat posakį (su "prieštaringas") vartoja kalbėdami ir apie Maironį, apie Vaižgantą, Krėvę, Sruogą ir beveik apie visus kitus ne vadinamojo "tarybinio" sukirpimo rašytojus. (Elta)

PROPIRŠČIAI

A. Povilainis

Vakariečių intelektualų respektuojamo Paryžiaus lenkų liberalios krypties žurnalo "Kultura" redaktorius Jerzy Giedroyc New Yorko "Partisan Review" ketvirtainyje paskelbė laišką, pranešdamas "Kultūros" literatūrinės premijos paskyrimą čekų savaitraščiui "Literarni Listi", kuris po ilgų paniekinimo bei verguvės metų Čekoslovakijoje atstatais taurumai spausdintam žodžiui. Ši laikraštį, žinoma, rusų tankiai privertė nutilti. Daug LL redaktorių ir bendradarbių buvo priversti apleisti savo kraštą. Dabar, sakoma, 5000 prancūzų frankų premija įgalins LL leidimą tęsti egzilėje.

Giedraitis rašo, kad premija skiriama netik žurnalo vardu, bet ir daugelio Lenkijos rašytojų, kurie viešai negalėdami išreikšti solidarumą čekų savaitraščiui, prašė "Kulturą" kalbėti ir už juos. Tačiau pagrindiniu šio žesto tikslu esąs noras bent simboliškai ištrinti gėdą, lenkams prisidėjus prie agresijos Čekoslovakijoje.

O kas gi anais laikais guodė ir rėmė mūsų intelektualus? Vakarių liberalai nuo rusiško maro pabėgusius gi net fašistais laikė. Gera, kad nors po mus sekusiems lengviau.

Užsiminus apie premijas... ar nebūtų tinkamas laikas pradėti premijuoti ir Lietuvos rašytojus ar jų raštus. Žinome, kad pripažinimo jie iš mūsų labai laukia - tai čia vienas būdas jį parodyti. Tik susitarkime nukryžiuoti žmonių, kurie į tokią jūrą komisiją įeitų.

Kaip didrusiai žiūri į sovietinę tautų lygybę, dar parodo anglų rašytojo C. P. Snow pasikalbėjimas su Leonovu. Šis, Gorkio apsaugotas pirmosios porevoliucinės kartos rašytojas, nors ir nemėgęs ir bijojęs Stalino, galvoja, kad Stalinas

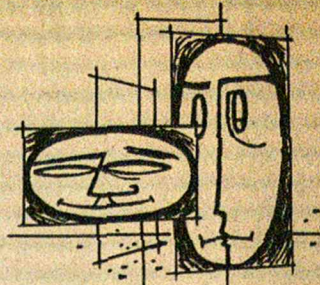
visgi Rusijos istorijoje stovės šalia Jono Žiauriojo ir Petro Didžiojo. Įsidėmėkim istorijoje Rusijos, ne CCCP!

Spaudoje skelbiamas vakarų Kanados baltiečių sumanymas parašyti ir vėliau pastatyti vaidinimą "The Baltic Story". Tam reikalui prašoma aukų ir kitaip keliamos lėšos iš mūsų pačių tarpo. Tik tai niekas dar nepaaiškino kas tai per rašytojas, kuriam drama užsakyta, kokie profesionalai ją vaidins. Nes jeigu tai grafomanų darbas, tai kas gi tą mūsų tikrą tragediją rimtai ims ir žiūrės? Nebent mes patys ir mūsų specialiai sukvieisti fabriky formantai. Ar tai neskamba kaip Moral Rearmament skrajojantys vaidinimai? Viešas reikalas prašosi paaiškinimo.

JAV senatoriaus MacCarthy laikais džiaugėmės, kad, pagaliau, tvarkomi raudonieji. Kad kentėjo ir nekalti - nedaug kam terūpėjo, nes mes kaip tvirčiau siejį antikomunizmo šulai nebuvome kludomi. Dabar, kada "raganų medžioklė" vykdoma pačių lietuvių ir tai saviškių tarpe, ar nereikėtų nuoširdžiai susirūpinti mūsų žmonių psichinė sveikata, kai komunistais apšaukiami jau nebe vienas ar kitas visuomenininkas, kūrėjas ar intelektualas. Vėliausian sąrašas, kaip teko išgirsti, pakliuvo ir pats "N. Lietuvos" redaktorius.

Lyg ką įrodydamas, tautietis kviečia perskaityti vilniškio "Sporto" numerį, kuriame aprašomi išeivių kivičiai, krepšininkams pasikėlus į Lietuvą. Taip bičiuli, sakau, atmetus sovietinį žargoną, parašyta lyg tai vieno iš mūsų. Niekas gi mūsų nesupildė - susikibome patys. Kaip sakoma: paikui paduok tik-tai virvę - jis pats pasikars.

KREMI VEIDRODŽIAI

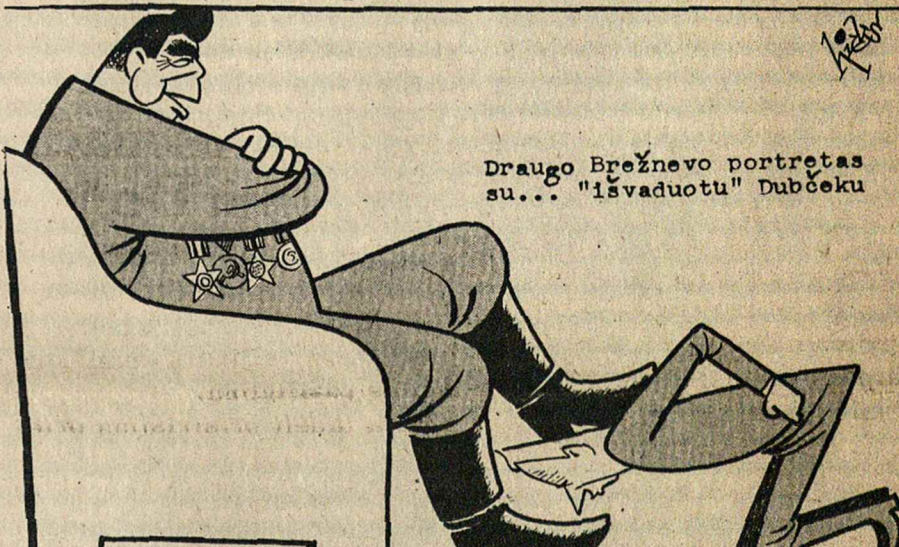

KAIP BREŽNEVAS IŠKASĖ DUOBĘ CHRUŠČIOVUI 1964 M. Pagal jugoslavų šaltinius, šitaip buvo pašalintas Nikita iš valdžios, kada 1964 m. spalio mėn., jam esant prie Juodosios jūros, iš Kremliaus paskambino Leonidas Brežnevas:

Brežnev: - Nikita Sergejevič, aš ir kiti draugai iš Prezidiumo dėkojame Tau už laišką, kurį Tu mums parašei... Chruščiov: - Kokį laišką? Aš nerasiau jokio laiško!

Br.: - Na na, Nikita Sergejevič, tas gi laiškas štai prieš mane! Mes dėkojame Tau už tą laišką ir už protingą, draugišką būdą, kaip Tu prisipažįsti prie savo klaidų. Dėkojame Tau ir už pasitikėjimą mumis. Mes prižadame, kad Tavo įpėdinio klausimą spėsime pagal Tavo norą... Chr.: - Brežnev, ar Tu iš proto išėjai? Tokio laiško nėra, ir aš niekad neketinau prie kokių nors vadinaimų klaidų prisipažinti arba atsistatydinti. Viskas tai yra falsifikacija ir provokacija...

Br.: - Nikita Sergejevič, būk gi vą. pagaliau protingas. Mes pažįstame Tavo rankraštį, ir mes pasisekė: N. S. Chruščiovas visi esame įsitikinę, kad šis įkrito į Brežnevo iškastą jam laiškas yra Tavo. Taigi, mes paduobę. Pagal MZ iš 9.1.1969.

Auto-biografijos vietoje

1917 m. vasarą pasitaike man proga nuvažiuoti į Kaukazą ir vieną mėnesį praleisti Kislovodske. Dalį kelionės nuo Rybinsko (Kalinino) iki Caricino (Volgogrado) atlikau laivu Volgos upe. Ir dabar dar gyvai atsimenu tos didžiulės upės vaizdus, ypač Žigulių kalnus. Bent kiek tai atsispindi eilėraštyje „Rusijos bangos“. Kaukazo įspūdžių temomis parašiau labai nedaug, vos keletą trumpųjų eilėraščių. Dabar gailiuosi neišnaudojęs tų temų. Vėliau kalnai jau nedarė man tokio įspūdžio, kaip tada Darjalo tarpekalis arba Kazbos kasas.

Su savo tų atostogų draugu Kislovodske apsigyvenome pas vieną lenkų, kuri turėjo dukterį, o dukterė draugė ar gimnaitė. Mudu su bičiuliu laikėmės atokiai ir gan paslaptingai. Anksti atsikeldavome, pasiimdavome termosą Narzanui ir grįždavome tik vėlai vakare nakvoti. Moterys spėliojo, kas mudu tokie būsią. Aš tada atrodžiau „artistiškai“: nešiojau ilgus plaukus, dėvėjau apglamžytą švarkelį, atlapus marškinius, ant nosies pensne juoduose rėmeliuose, juodu kaspinu prikabinant prie liemenės sagos. Kartą, mums parėjus, šeimininkės dukterė vartė gaidas. Kai aš, paėmęs lapą, paniūniavau melodiją, mergaitė labai nustebo ir nutarė, kad aš būsiąs muzikas, greičiausiai, smuikininkas. Ji vien stebėjosi, kad aš nekeikiu Mocarto, Bacho ir kitų muzikos genijų. Reikia atsiminti, kad tai buvo revoliucinio sąjūdžio metai ne vien politiniame-visuomeniniame, bet ir kultūriniame gyvenime. Kelionės metu nuo Petrogrado ir Kislovodsko traukiniuose ir garlaivvyje aš prisiklausiau iki valiai įnirtusių ginčų, beveik peštynių, įvairiausiomis temomis. Atsilapoję įžūliais veidais jaunuoliai futuristai ir kitokie naujojo meno šalininkai griovė muziejus, daužė Praksitelius ir Mikelandželus, degino Rafaelio madonas, vertė pasaulį aukštyn kojomis su visa jo senove. Vienas toks „revoliucionierius“ lankydavosi ir pas mūsų šeimininkę. Dėvėjo įsai pilką eilutę, pats juodbruvas, plonais užsiais, plepys. Moterys pašiep-

VINCAS MYKOLAITIS--
-- PUTINAS.

damos vadindavo jį „Szary pan“ — pilkasis ponas. Šis tik performuojąs tai, kas pasaulyje jau yra, o vieną dieną randame savo šeimininkę su dukra vermenas duodas kai ka naujo. Jei ir kitose veikimo srityse žmogus įstengia parodyti kūrybingumą, naujumo, tai tokis veiklas duodas estetinio pasigėrėjimo, artėjas prie meno. Žmogus, kurdamas meną, darąs panašius į dievą. Patiko man tai, kad mano profesoriaus teorija, kurią jis vadino „humanistine“, nepančiojo meno ankštai moralės varžtais. Meno kūrybos sritis esanti tiek pat plati, kaip ir žmogaus prigimtis. Visokie širdies ir proto svyravimai bei paklydimai, jei tik jie neišsėina iš žmogiškos prigimties ribų, nepaikina meno kūrinio estetiškos vertės.

Šios teorijos, čia labai jau schemiškai atpasakotos, aš šiandien neginu. Bet negaliu neprisipažinti, kad anuomet ji atitiko mano pasirodymą, vidines nuotaikas ir kai kurias laikotarpio tendencijas, tegu ir iškreiptai atsispindėjusias mano vidaus gyvenime. Baigiantis pirmajam pasauliniam karui ir pirmaisiais pokario metais mes, idealistiškai nusiteikę jauni žmonės, buvome pilni entuziazmo, didelių vilčių ir lūkesčių. Mums vaidenosi visokios reformos, atgimimai, žygiai, polėkiai. Mes projektavome sąjūdžius ir organizacijas kelti tautinei lietuvių kultūrai. Prisipažinsiu, kad ir mano tada parašytos poezijos daugelis įvaizdžių, kaip žiburių nešėjai, plaukėjai verpetuose, bokštų ugnys, ryto saulės, paskandinti varpai, sakalai ir panašiai, yra to laiko pažiūrų ir nuotaikų išraiška. Ar visa tai kilo iš teisingų prielaidų? Tačiau kas teisinga, o kas klaidinga meno kūrybos srityje? Teisinga bus tokia pažiūra, tokia teorija, kuri kūrybingumu apvaisina mūsų sielą, nors ir neišlaikytų griežtos proto kritikos. Klaidinga bus tokia teorija, kuri paliekia mūsų šaltus ir nevaisingus, nors ir būtų nenuginčijama, kaip du ir du keturi.

Tų pačių 1917 m. rudenį atsidūriau Stokholme pakeliui į Šveicariją, kur buvo sudarytos sąlygos mar ir kai kuriems kitiems moksleiviams tęsti studijas. Stokholme teko pagyventi ilgokai, apie 4 mėnesius, belaukiant leidimo pervaziuoti per Vokietiją. Laukiamą pajvairindavo savotiški literatūros vakarai Lietuvių Komiteto būste. Tuo metu čia gyveno J. Tumas-Vaižgantas, J. Šliupas ir dar keletas lietuvių. Vaižgantas tada rašė „Pragiedrilius“. Ką per dieną parašydavo, tai vakare paskaitydavo. O parašydavo daug. Dirbo su dideliu įkarščiu, o rašydavo greitai. Atsinešdavo pluoštą didelio formato lapų, skaitydavo aiškiai, garsiai. Klausytojams, kurių buvo apie dešimt, veiklas labai patiko.

1918 m. vasario ar kovo mėnesį patekau į Šveicariją ir pradėjau studijas Friburgo universitete, tame išimtinai idealistinės filosofijos centre. Čia neaprašinėsiu tų studijų eigos ir jų pobūdžio. Tačiau negaliu nepaminti profesoriaus de Munyncko, skaičiusio psichologijos ir įvado į estetiką kursus. Buvo įsai belgas, domėjosi lietuvių tauta, mėgo kalbėti apie didelį mažųjų tautų įnašą į žmonijos kultūrą. Turėjo puikią iškaltą, dėstė įdomiai ir patraukliai. Visa jo estetikos teorija buvo pagrįsta žmogaus kūrybingumo aukštiniu. Žmogus savo kūryba galįs duoti pasauliui kažką naujo, ko anksčiau nėra buvę. Tokiu naujumu ypačiai pasižymįs menas. Jame plazdanti gyva žmogaus kūrėjo dvasia. Menas iš esmės esąs žmogiškoji kūryba. Kitose veikimo srityse žmo-

gus tik performuojąs tai, kas pasaulyje jau yra, o vieną dieną randame savo šeimininkę su dukra vermenas duodas kai ka naujo. Jei ir kitose veikimo srityse žmogus įstengia parodyti kūrybingumą, naujumo, tai tokis veiklas duodas estetinio pasigėrėjimo, artėjas prie meno. Žmogus, kurdamas meną, darąs panašius į dievą. Patiko man tai, kad mano profesoriaus teorija, kurią jis vadino „humanistine“, nepančiojo meno ankštai moralės varžtais. Meno kūrybos sritis esanti tiek pat plati, kaip ir žmogaus prigimtis. Visokie širdies ir proto svyravimai bei paklydimai, jei tik jie neišsėina iš žmogiškos prigimties ribų, nepaikina meno kūrinio estetiškos vertės.

Šios teorijos, čia labai jau schemiškai atpasakotos, aš šiandien neginu. Bet negaliu neprisipažinti, kad anuomet ji atitiko mano pasirodymą, vidines nuotaikas ir kai kurias laikotarpio tendencijas, tegu ir iškreiptai atsispindėjusias mano vidaus gyvenime. Baigiantis pirmajam pasauliniam karui ir pirmaisiais pokario metais mes, idealistiškai nusiteikę jauni žmonės, buvome pilni entuziazmo, didelių vilčių ir lūkesčių. Mums vaidenosi visokios reformos, atgimimai, žygiai, polėkiai. Mes projektavome sąjūdžius ir organizacijas kelti tautinei lietuvių kultūrai. Prisipažinsiu, kad ir mano tada parašytos poezijos daugelis įvaizdžių, kaip žiburių nešėjai, plaukėjai verpetuose, bokštų ugnys, ryto saulės, paskandinti varpai, sakalai ir panašiai, yra to laiko pažiūrų ir nuotaikų išraiška. Ar visa tai kilo iš teisingų prielaidų? Tačiau kas teisinga, o kas klaidinga meno kūrybos srityje? Teisinga bus tokia pažiūra, tokia teorija, kuri kūrybingumu apvaisina mūsų sielą, nors ir neišlaikytų griežtos proto kritikos. Klaidinga bus tokia teorija, kuri paliekia mūsų šaltus ir nevaisingus, nors ir būtų nenuginčijama, kaip du ir du keturi.

Mokslo metais Šveicarijoje mano poezija ima įgauti iš dalies alegorinį, iš dalies simbolinį pobūdį. Su poetų simbolistų kūryba tada aš nebuvau dar nuodugniau susipažinęs. Bet jau skaičiau Vladimiro Solovjovo eilėraščius, rusų simbolizmo teoretiko Viagailaus Ivanovo knygą „Borodžio ir meži“, o iš anksčiau pažinojau Jurgio Baltrušaičio poeziją. Ši Viačeslavo Ivanovo knyga man labai patiko. Iš jos aš susidariau apie simbolizmą tokią pažiūrą: simbolizmas esąs tik pagilintas realizmas. Nieko, kas prašoktų tikrovės ribas atkuriamame vaizde ir jokių įmantrybių išraiškų, formų. O vis dėlto kūrinio prasmė yra gilesnė negu atkurtasis tikrovės vaizdas. Paveikslematome „lūšnelę ir medelį“, pasak Ivanovo, o jaučiame, kad paveikslo prasmė yra kur kas gilesnė, taigi ir realesnė, negu tas lūšnelės ir medelio vaizdas.

Šis simbolizmo teoretikas ir metė menui šūkį „a realibus ad realiora“ — nuo realiųjų link realesniųjų. Tą kryptį aš vadinau, dabar neprisimenu, ar iš paties Ivanovo, ar iš kur kitur paimitu terminu „simbolinis realizmas“. Galimas daiktas, kad tokia pažiūra ir apsaugojo mane nuo beplintančio tuomet formalizmo bei estetizmo ir lenkė rūpintis turiniu.

1921 m. „Švyturio“ leidykla išleido du mano kūrinių tomelius. Tada buvo įję į madą leisti rinkinius bendru „Raštų“ vardu. Tad leidėjai, ilgai nekvaršindami galvos sau ir man, ir mano knygeles pretenzinaliai pavadino „Putino Raštais“.

1922 m. baigiau Friburgo universitetą ir vėnierių metus pasilikau Miunchene paklausyti literatūros mokslų. Čia patekau į kitokią, daug laisvesnę atmosferą. Nerasysiu čia savo atsiminimų apie didelį to miesto universitetą. Šio straipsnio reikalui pakaks, jei prisiminsiu tik vieną savo profesorių, Fricą Strichą, ir jo paskaitas apie vokiečių klasikų ir romantiką. Tais metais buvo išėjusi iš spaudos ir jo knyga ta pačia tema. Nebandydamas prisiminti gana painių ir sunkokai suvokiamų filosofinių Stricho teorijos prielaidų, atsimenu vien, kad klasiką jis laiko tobulu išbaigtumu (Vollendung), o romantiką — bekraslybe (Unendlichkeit). Tai esą du amžinybės pasireiškimų būdai, dvi pagrindinės meno idėjos. Tobulumas — tai nesikeičianti ramybė; bekraslybė — tai amžinas judėjimas, keitimasis. Giliau man į sąmonę įstrigo klasikinio ir romantinio žmogaus charakteristika ir jų kūrybos medžiagos, objekto aptarimas. Pirmasis esąs proto, šviesios sąmonės, pusiausvyros, antrasis — maištingų jausmų, ilgesių, nerimasčių įkūnijimas. Klasiko kūrybos objektas esąs dienos, saulės, giedros, džiaugsmo pasaulis, romantiko — nakties, sutemų, audrų, skausmo motyvai.

Klausydamas vietomis labai painių Stricho samprotavimų ir pavyzdžių analizių, aš visa širdimi linkau į romantiką. Mano vaizduotėje ir atmintyje dar ir šiandien tebėra gyvi romantinio pasaulėvaizdžio bruožai, tebeskamba kai kurie jo motyvai sukurti posmai. Pavyzdžiui, iš Nittšės „Zarastustros“ aš tik miglotai prisimenu vieną kitą aforizmą bei sentenciją, o lig šiol jaudina mane paskutinioji vidurnakčio scena ir žodžiai: „O Mensch! Gib acht! — Was spricht die tiefe Mitternacht? — Die Welt ist tief, — und tiefer als der Tag gedacht.“¹

1922 m. baigiau Friburgo universitetą ir vėnierių metus pasilikau Miunchene paklausyti literatūros mokslų. Čia patekau į kitokią, daug laisvesnę atmosferą. Nerasysiu čia savo atsiminimų apie didelį to miesto universitetą. Šio straipsnio reikalui pakaks, jei prisiminsiu tik vieną savo profesorių, Fricą Strichą, ir jo paskaitas apie vokiečių klasikų ir romantiką. Tais metais buvo išėjusi iš spaudos ir jo knyga ta pačia tema. Nebandydamas prisiminti gana painių ir sunkokai suvokiamų filosofinių Stricho teorijos prielaidų, atsimenu vien, kad klasiką jis laiko tobulu išbaigtumu (Vollendung), o romantiką — bekraslybe (Unendlichkeit). Tai esą du amžinybės pasireiškimų būdai, dvi pagrindinės meno idėjos. Tobulumas — tai nesikeičianti ramybė; bekraslybė — tai amžinas judėjimas, keitimasis. Giliau man į sąmonę įstrigo klasikinio ir romantinio žmogaus charakteristika ir jų kūrybos medžiagos, objekto aptarimas. Pirmasis esąs proto, šviesios sąmonės, pusiausvyros, antrasis — maištingų jausmų, ilgesių, nerimasčių įkūnijimas. Klasiko kūrybos objektas esąs dienos, saulės, giedros, džiaugsmo pasaulis, romantiko — nakties, sutemų, audrų, skausmo motyvai.

Klausydamas vietomis labai painių Stricho samprotavimų ir pavyzdžių analizių, aš visa širdimi linkau į romantiką. Mano vaizduotėje ir atmintyje dar ir šiandien tebėra gyvi romantinio pasaulėvaizdžio bruožai, tebeskamba kai kurie jo motyvai sukurti posmai. Pavyzdžiui, iš Nittšės „Zarastustros“ aš tik miglotai prisimenu vieną kitą aforizmą bei sentenciją, o lig šiol jaudina mane paskutinioji vidurnakčio scena ir žodžiai: „O Mensch! Gib acht! — Was spricht die tiefe Mitternacht? — Die Welt ist tief, — und tiefer als der Tag gedacht.“¹

1922 m. baigiau Friburgo universitetą ir vėnierių metus pasilikau Miunchene paklausyti literatūros mokslų. Čia patekau į kitokią, daug laisvesnę atmosferą. Nerasysiu čia savo atsiminimų apie didelį to miesto universitetą. Šio straipsnio reikalui pakaks, jei prisiminsiu tik vieną savo profesorių, Fricą Strichą, ir jo paskaitas apie vokiečių klasikų ir romantiką. Tais metais buvo išėjusi iš spaudos ir jo knyga ta pačia tema. Nebandydamas prisiminti gana painių ir sunkokai suvokiamų filosofinių Stricho teorijos prielaidų, atsimenu vien, kad klasiką jis laiko tobulu išbaigtumu (Vollendung), o romantiką — bekraslybe (Unendlichkeit). Tai esą du amžinybės pasireiškimų būdai, dvi pagrindinės meno idėjos. Tobulumas — tai nesikeičianti ramybė; bekraslybė — tai amžinas judėjimas, keitimasis. Giliau man į sąmonę įstrigo klasikinio ir romantinio žmogaus charakteristika ir jų kūrybos medžiagos, objekto aptarimas. Pirmasis esąs proto, šviesios sąmonės, pusiausvyros, antrasis — maištingų jausmų, ilgesių, nerimasčių įkūnijimas. Klasiko kūrybos objektas esąs dienos, saulės, giedros, džiaugsmo pasaulis, romantiko — nakties, sutemų, audrų, skausmo motyvai.

Klausydamas vietomis labai painių Stricho samprotavimų ir pavyzdžių analizių, aš visa širdimi linkau į romantiką. Mano vaizduotėje ir atmintyje dar ir šiandien tebėra gyvi romantinio pasaulėvaizdžio bruožai, tebeskamba kai kurie jo motyvai sukurti posmai. Pavyzdžiui, iš Nittšės „Zarastustros“ aš tik miglotai prisimenu vieną kitą aforizmą bei sentenciją, o lig šiol jaudina mane paskutinioji vidurnakčio scena ir žodžiai: „O Mensch! Gib acht! — Was spricht die tiefe Mitternacht? — Die Welt ist tief, — und tiefer als der Tag gedacht.“¹

1922 m. baigiau Friburgo universitetą ir vėnierių metus pasilikau Miunchene paklausyti literatūros mokslų. Čia patekau į kitokią, daug laisvesnę atmosferą. Nerasysiu čia savo atsiminimų apie didelį to miesto universitetą. Šio straipsnio reikalui pakaks, jei prisiminsiu tik vieną savo profesorių, Fricą Strichą, ir jo paskaitas apie vokiečių klasikų ir romantiką. Tais metais buvo išėjusi iš spaudos ir jo knyga ta pačia tema. Nebandydamas prisiminti gana painių ir sunkokai suvokiamų filosofinių Stricho teorijos prielaidų, atsimenu vien, kad klasiką jis laiko tobulu išbaigtumu (Vollendung), o romantiką — bekraslybe (Unendlichkeit). Tai esą du amžinybės pasireiškimų būdai, dvi pagrindinės meno idėjos. Tobulumas — tai nesikeičianti ramybė; bekraslybė — tai amžinas judėjimas, keitimasis. Giliau man į sąmonę įstrigo klasikinio ir romantinio žmogaus charakteristika ir jų kūrybos medžiagos, objekto aptarimas. Pirmasis esąs proto, šviesios sąmonės, pusiausvyros, antrasis — maištingų jausmų, ilgesių, nerimasčių įkūnijimas. Klasiko kūrybos objektas esąs dienos, saulės, giedros, džiaugsmo pasaulis, romantiko — nakties, sutemų, audrų, skausmo motyvai.

Klausydamas vietomis labai painių Stricho samprotavimų ir pavyzdžių analizių, aš visa širdimi linkau į romantiką. Mano vaizduotėje ir atmintyje dar ir šiandien tebėra gyvi romantinio pasaulėvaizdžio bruožai, tebeskamba kai kurie jo motyvai sukurti posmai. Pavyzdžiui, iš Nittšės „Zarastustros“ aš tik miglotai prisimenu vieną kitą aforizmą bei sentenciją, o lig šiol jaudina mane paskutinioji vidurnakčio scena ir žodžiai: „O Mensch! Gib acht! — Was spricht die tiefe Mitternacht? — Die Welt ist tief, — und tiefer als der Tag gedacht.“¹

1922 m. baigiau Friburgo universitetą ir vėnierių metus pasilikau Miunchene paklausyti literatūros mokslų. Čia patekau į kitokią, daug laisvesnę atmosferą. Nerasysiu čia savo atsiminimų apie didelį to miesto universitetą. Šio straipsnio reikalui pakaks, jei prisiminsiu tik vieną savo profesorių, Fricą Strichą, ir jo paskaitas apie vokiečių klasikų ir romantiką. Tais metais buvo išėjusi iš spaudos ir jo knyga ta pačia tema. Nebandydamas prisiminti gana painių ir sunkokai suvokiamų filosofinių Stricho teorijos prielaidų, atsimenu vien, kad klasiką jis laiko tobulu išbaigtumu (Vollendung), o romantiką — bekraslybe (Unendlichkeit). Tai esą du amžinybės pasireiškimų būdai, dvi pagrindinės meno idėjos. Tobulumas — tai nesikeičianti ramybė; bekraslybė — tai amžinas judėjimas, keitimasis. Giliau man į sąmonę įstrigo klasikinio ir romantinio žmogaus charakteristika ir jų kūrybos medžiagos, objekto aptarimas. Pirmasis esąs proto, šviesios sąmonės, pusiausvyros, antrasis — maištingų jausmų, ilgesių, nerimasčių įkūnijimas. Klasiko kūrybos objektas esąs dienos, saulės, giedros, džiaugsmo pasaulis, romantiko — nakties, sutemų, audrų, skausmo motyvai.

Klausydamas vietomis labai painių Stricho samprotavimų ir pavyzdžių analizių, aš visa širdimi linkau į romantiką. Mano vaizduotėje ir atmintyje dar ir šiandien tebėra gyvi romantinio pasaulėvaizdžio bruožai, tebeskamba kai kurie jo motyvai sukurti posmai. Pavyzdžiui, iš Nittšės „Zarastustros“ aš tik miglotai prisimenu vieną kitą aforizmą bei sentenciją, o lig šiol jaudina mane paskutinioji vidurnakčio scena ir žodžiai: „O Mensch! Gib acht! — Was spricht die tiefe Mitternacht? — Die Welt ist tief, — und tiefer als der Tag gedacht.“¹

MONTREAL

MONTREALIO LIETUVIŲ MOKYKLŲ REIKALU

Tėvų susirinkimas įvykęs Aušros Vartų parapijos salėje, sausio mėn. 19 d. buvo gausus dalyvių skaičiumi ir svarbus savo nutarimais.

Susirinkusieji išklauė tėvų komiteto narių pranešimų, mokyklų vedėjų pranešimų ir paaiškėjo, kad ligšiolinė parama iš Montrealio mokyklų komisijos nustoja savo prasmės, todėl nutarė, kad lietuviškos mokyklos veiks savistoviai: nuomos patalpas ir apmokės mokytojus.

Priėmė nutarimą, kad ligšiol būtų atskirti vienetai-šeštadieninė mokykla (pradžios m-la), ir liuanistiniai kursai sudaro vieną mokyklą-Montrealio lietuvių mokyklą-su vienu tėvų komitetu ir viena kasa.

Priėmė sąmatą 1968-1969 mokslo metams \$ 2,948.00 sumai, iš kurių \$1,655.00 bus surinkta mokesčio pavidale iš tėvų, o \$1,283.00 sutelkta parengimų ir aukų (iš visos Montrealio lietuvių visuomenės) formoje.

Mokestis nustatomas šeimai: \$ 20.00 už vieną vaiką; \$ 25.00 už du vaikus; \$ 30.00 už tris ar daugiau vaikų.

Mokytojam atlyginimas \$ 8.- už darbo dieną.

Patalpų nuoma yra \$ 27.00 šeštadieniui už 9 klases nuo 9 val. iki 12 val. Vaikus leidžia 72 šeimoms, turima 118 mokinių. Mokyklose mokinių skaičius kas metai mažėja maždaug po 15%.

Buvo išrinktas naujas tėvų komitetas.

Nutarta sekantiems 1969-1970 mokslo metams nuomuoti vienas patalpas mokyklai miesto centre.

Tėvų komiteto posėdis įvyko sausio 23 d. Pareigomis buvo pasiskirstyta sekančiai:

P. Lukoševičius - pirmininkas,

SKELBIMAS.

3

Dievo Karalystės Žinios

SUGIUOPIAMI PALAIMINIMAI

(Tęsinys)
Taigi pasirodo, kad Kristaus antrojo atėjimo rezultatai bus labai garbingi. Jo karaliavimas suteiktieji palaiminimai bus tikrai praktiški. Visi šventųjų Dievo pranašų liūdėjimai ir pranašavimai apie ateinančius laikus parodo, kad šitie palaiminimai bus tokie:

Apšvietimas arba tikras pažinimas Dievo ir jo plano ir nurodymas gale visus tautos ir cesuskaitomius įsitikinimus kurie klaidino ir vargino pasaulį nuo pat Edezo dienų. Jerem. 31: 34.

Paliosavimas nuo visokių ligų ir pilnas išgydymas, tai, kurie klausys antrosios Karalystės įstatymų. Izai. 33:24.

Paliosavimas nuo mirties visų, kurie gyvens tose dienose ir parodys tikėjimą.

Panaikinimas visų karų ir kovų. Myk. 4:3.

Ekonominis saugumas visiems. Izai. 65:21.

Bet visi šitie praktiški ir naudingi Mesijinės Karalystės dalykai nebus teikiami be jokių sąlygų. Visai ne, nes apaštalas Petras kalbėdamas apie „atnaujinimo laikus“, aiškiai sako, kad „tuomet atsitiks, kad kiekviena siela, kuri neklausys to pranašo, bus išnaikinta iš žmonių tarpo.“ (Ap. Darb. 2:23) Ta mirtis yra išreikšta prilyginime apie Ais ir Ozius. J tuos, kurie buvo atvaizdinti aviniais, yra pasakyta: „Ateikite, mano Tėvo palaiminimai, paveldėkite jums nuo pasaulio iškūrimo priręgtą karalystę.“ I ozius gi nepaklusniusius pasakyta: „Eikite šalin nuo manęs prakeiktieji, į amžiną ugnį,“ arba, kaip paskutinė eilutė parodo, „į amžiną nubaudimą“. Pagal graikų tekstą tie žodžiai reiškia „sumaikinimą“ arba „atėmimą gyvybės.“ — Mato 23:31-46.

(Bus daugiau)
Kas domėjutės apie Tiesą, mes priėjusim veltui knygelei. Kreipkitės šiuo adresu: Lithuanian Bible Students, 212 E. 3rd Street, Spring Valley, Ill. 61362

A. Kličius - pirm. pav. švietimo reikalams,

Z. Piečaitienė-sekretorė, G. Kudžmienė-parengimams, R. Jurkus-kasininkas, E. Dainius-mokesčių rinkėjas, P. Adamonis-informacijai.

Nutarimai: Sekantiems mokslo metams gauti mokyklai patalpas miesto centre prie Berri ir Demontigny gatvių ir Metro centrinės stoties.

Pradėti rinkti iš tėvų mokesčių išsiuntinėjant kiekvienam laišką su prašymu siųsti mokesčių čekius mokesčių rinkėjui E. Dainiui, 205 Place des Pins, Dollard des Ormeaux, Que., tel. 626-3564.

Tėvai prašomi apmokėti mokesčių iki kovo mėn. 1 d.

Kreiptis į Litą, abi Montrealio lietuvių parapijas, Vytauto Didžiojo klubą ir kitas organizacijas trūksta \$1,283.00 sumai sukelti.

Mokyklų naudai rengiamas koncertas - vakariene, loterija kovo mėn. 8 d., šeštadienį Aušros Vartų parapijos salėje. Programą išpildys iš Toronto "Varpo Sutartinė", vadovaujama Dalės Viskontienės-Skrinskaitės. Kitos prganizacijos yra prašomos rezervuoti šią dieną mokykloms, o visi montrealiečiai prašomi gausiai dalyvauti.

Montrealio Liet. Mokyklų Tėvų Komitetas.
SĖKMINGAS ŠAULIŲ VAKARAS - BALIUS

Š.m. vasario mėn. 1 d. įvykęs L.K. Mindaugo Montrealio šaulių kuopos vakaras susilaukė gausaus svečių būrio ir praėjo tikrai pakilioje nuotaikoje. Susirinkusieji meniškai pasirodymą priėmė labai palankiai ir karštais plojimais palydėjo p. J. Šiaučiulio pažadą kasmet surengti panašaus pobūdžio rengimą. Meninėje vakaro programoje buvo suvaidintas lietuviškos kaimo buities montažas "Subatvakaris". Tikrai skoningai atliktos dekoracijos ir visa programa buvo parašyta ir surežisuota Juozo Šiaučiulio. Ją atliko kuopos scenos mėgėjų grupė. Vaidinimas, perpintas dainomis, šokiais ir autentiškais mūsų kaimo monologu bei daina, praėjo sklandžiai ir gyvai. Prisimenant, kad tik keli kuopos nariai turi šiek tiek sceninio patyrimo, montažą reikia laikyti pasisekusiu. Keli jų buvo itin įtikinami ir laikėsi scenoje visai laisvai, būtent, Julija Jukonienė ir, ypač, Viktoras Sušinskas. Senovės Lietuvos kario monologą atliko aktorius Vytautas Sabalys - juo buvo atidarytas montažas. Kiti vaidintojai: L. Budrevičienė, A. Urbonavičienė, V. Dikaitienė, M. Kasperavičienė, M. Grinkuvienė, J. Rimkus (grojė armonika), S. Reutas, A. Sutkaitis.

I LIETUVĄ

geriausia ir vertingiausia dovaną

JAV DOLERIŲ KUPONAI (U.S. Dollar Certificates)

Jūsų giminės gali pasirinkti KĄ ir KADA jie nori. Be to, tokiu būdu jie įsigys visą VERTINGIAU apie ką Jūsų giminės patikins patys. Tūkstančiai jau užsakė tokius DOVANŲ KUPONUS per INTERTRADE EXPRESS CORP. ir jų giminės parąšė apie pilną pasitenkinimą.

Absoliučiai neimamas joks MOKESTIS iš Jūsų ar Jūsų giminų, nes už patarimą mes gauname komisiją.

Jei neesate dar užsakę šiuos DOVANŲ KUPONUS per mus kreipkitės - atsiųsime NE-APMOKAMĄ katalogą su pilnomis informacijomis.

UŽSAKYKITE DABAR UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 E 23rd Street New York, N.Y. 10010 KATALOGAI SIUNČIAMSI Veltui.

Toronto

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SPAUDOS BALIUS

Tradicinis "Tėviškos Žiburių" spaudos balius, įvykęs š.m. vasario mėn. 8 dieną, Prisi-kėlimo parapijos auditorijoje, praėjo labai sėkmingai. Įdomi programa, originali montrealiečio Pr. Baltuonio medžio šaknų skulptūrų paroda, pažymėtina gausi ir vertinga loterija bei puikus orkestras gerai nuteikė visus balius dalyvius ir svečius, kurių buvo atvykusių ir iš tolimų vietovių. Atsilankiusių gausumas parodo, kad dar daugelis mūsų rūpinasi savosios spaudos likimu.

TRADICINIS ŠIUPINYS

Š.m. vasario mėn. 18 d., antradienį, Mažosios Lietuvos draugija ruošia savo tradicinį šiušinį. Parengimas įvyks Prisi-kėlimo parapijos salėje, 7 v. v. Bus atlikta linksma programa, vyks loterija ir svečiai bus pavaišinti skania vakariene. Bilietai iš anksto gaunami pas E. Jankutę. Tel. 535-9379.

UŽGAVENIŲ BALIUS

KLK Moterų draugijos Prisi-kėlimo parapijos skyrius š.m. vasario mėn. 15 d. Prisi-kėlimo parapijos salėje rengia tradicinį Užgavėnių balių. Vakaro pradžia - 7.30 v. v.

NAUJA BALTIEČIŲ FEDERACIJOS VALDYBA

Ją sudaro: J.R. Simanavičius - pirm.; L. Matukas, I. Heinsoo, A. Kalniņš - vicepirmininkai; A. Kalendra - sekr.; dr. E. Aruja - išd. ir T. E. Kronbergs - narys. Baltų federacijos būstinės adresas: 1021 Sollege St., Toronto 3, Ont. Pirmininko adresas: 175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont. Tel. LE 4-1274.

DAIL. JUOZO BAKIO VITRA ŽAS

Laisvės paminklo didįjį vitražą pakviestas sukurti torontietis skulptorius Juozas Bakis. 1000 dolerių auka šio paminklo statybą parėmė S. ir G. Kuzmai. Statybą jau pradeda.

NAUJA LIET. KŪRĖJŲ-SAVANORIŲ VALDYBA

Toronto skyriaus valdybą išrinkti: V. Štreitas - pirm., V. Tamašauskas - sekr., S. Pociūnas - išd., K. Asperavičius ir J. Punkris - kandidatai. Revizijos komisija: A. Jakimavičius, K. Kregždė, A. Poškus.

PRANEŠIMAS

VI. Putvio šaulių kuopa, š.m. vasario 16 d. iškilmingose 11 val. pamaldose dalyvauja organizuotai su vėliava šv. Jono Kr. parapijos bažnyčioje. Šauliai ir šaulės uniformuoti (kas turi) ir neuniformuoti renkasi parapijos salėje 10.30 val.

Š.m. kovo 2 d. 4 val. p. p. šv. Jono Kr. parapijos salėje turi šaulių kuopos visuotinį metinį susirinkimą. Kviečiami priėjusieji ir nori įsijungti į šaulius.

Po susirinkimo, šaudymo sekcijos parūpintų ir sesių šaulių pagamintų zuikių vakariene.

Pamaldose ir susirinkime šauliams dalyvavimas būtinas. Kuopos Valdyba.

PAGERBKIMĖ TUOS, KURIE GYVENO IR MIRĖ DIEVUI IR TĖVNEI.

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE LAUKIA KIEKVIENO LIETUVIO ATSILIEPIANT SAVO AUKA.

LAIKO JAU NEDAUG. Atsiliepkite adresu: LITHUANIAN MARTYR'S CHAPEL FUND 2701, W. 68 St. Chicago, Ill. 60629. USA.

ST. CATHARINES, ONT.

ŠIRDINGAI KVIEČIAME Į ST. CATHARINES

DIDINGA 16 VASARIO PAMINĖJIMĄ

vasario 22 d. DENIS SALĖJE - Carlton Street.

Pradžia 6:30 val.

IŠKILMĖS!

VARPO CHORO KONCERTAS!

LOTERIJA!

ŠOKIAI!

TURTINGAS BUFETAS!

KLB-nės VALDYBA.

PATIKSLINIMAS

N. Lietuvos 4-me numeryje tilpo p. S-čio korespondencija apie A. Smetonos paminėjimą kurią, kaip visiškai tendencingą ir prasilenkiančią su tiesa, randame reikalo atitaisyti. Toje k-jep. S-tis padarė sekančius užmetimus: anot jo, rengėjai turėjo daug vargo ir išlaidų. Meninė dalis buvus trumputė, solisto balsas "jau gana pasikeitęs", jo parinktos "dainuokos" netinkamos minėjimo dienai ir, gal, Oakvilės lietuviškos radijo vlandėlės paskaitininkas nebuvo objektyvus.

Tą visą surašęs p. S-tis, be abejonės, save laiko labai jau objektyviu. Į visą tai turime atsakyti sekančiai:

1. Jau ne kartą paminėjimo rengimo komitetas yra spaudoje pranešęs, kad jie turi netikėtai gausų ir malonų visuomenės pritarimą ir paramą, tiek praktiška darbo talka, tiek, palyginti labai gausiu dalyvavimu minėjime. Išlaidų padaryta 414 dolerių su centais. Netik viskas bu-

vo apmokėta iš pajamų už įėjimą, bet dar liko gana gražus pelnas, kuris jau yra pasiųstas lietuviškos spaudos palaikimui.

2. Meninė dalis nebuvo trumputė, kaip kad teigia p. S-tis, bet visas minėjimas buvo meninė dalis, kuri užtruko dvi valandas. Rengėjai tai laiko irgi pasisekimu, nes laiką kontroliuoti nevisada visiems pasiseka.

3. Tai ką p. S-tis ekspertiškai vadina "dainuokos", ištikrųjų yra labai gražūs lietuvių liaudies dainos, harmonizuotos tokių kompozitorių, kaip Sasnauskas, Naujalis ir Gruodis.

Tos puikios dainos nebuvo parinktos solisto, bet minėjimą rengusio komiteto ir parinktos iš gana gausaus solisto V. Verikailio repertuaro.

4. Kad solisto dainavimas buvo tikrai aukšto lygio, parodė gausūs publikos plojimai, bisai ir labai gražūs atsiliepimai po minėjimo visų tų žmonių, kurie dalyvavo ir klausė.

Atsižvelgiant į tai, kad dėl

atstumų mažoms bendruomenėms tikrai nėra lengva išsi-kviesti lietuvius menininkus, tokie beatodairios pareiškimai, kaip p. S-čio, gali laikui bėgant padaryti tokius pasikvietimus visai nebeįmanomus.

Spręsti apie kito asmens profesinius sugebėjimus, reikia turėti bent mažiausio pagrindo ir moralinės teisės.

5. Oakvilės radijo paskaita nebuvo paruošta St. Catharines. Nežiūrint to, ta paskaita buvo gražiai paruošta ir perduota. Žinoma, jos turinys gal ir buvo nepritaikytas tai srovei, kurią atstovauti imasi p. S-tis.

Gale siūloma p. S-čiui pažvelgti į žodžių reikšmės enciklopediją ir atsidėjus dar kartą paskaityti ką reiškia žodis objektyvumas.

Minėjimo parengimo k-tas: Juozas Satlius - pirm., Steponas Šetkus - vic. pirm., Antanas Gverdys - sekr., Juozas Alonderis - išd., Adolfas Šetikas - reik. vedėjas.

KANADOS PILIETIS

Dauguma Kanados gyventojų yra gimę Kanados piliečiais

Bet apie 60,000 žmonių į metus įsigyja pilietybę pasirinktoje naujoje tėvynėje per vieną iš 13 Kanados Pilietybės Teismų, esančių šalyje.

* Ar jūs turite teisę naudotis privilegijomis?

* Ar jūs esate pasirošęs prisiimti Kanados bendruomenės nario atsakomybę?

Sužinokite, kreipdamiesi į artimiausią Kanados Pilietybės Teismą.

Jie pasirošę jums padėti sekančiuose miestuose:

HALIFAX, MONCTON, MONTREAL, OTTAWA, SUDBURY, TORONTO, HAMILTON, ST. CATHARINES, KITCHENER, LONDON, WINDSOR, WINNIPEG, REGINA, SASKATOON, CALGARY, EDMONTON ir VANCOUVER.

Jūs taip pat galite rašyti į: Kanados Pilietybės Registracijos įstaigą, Valstybės Departamentas, Ottawa. (Registrar of Canadian Citizenship, Secretary of State Department, Ottawa).

KANADOS VYRIAUSYBĖ

HAMILTONO VYSK. VALANČIAUS MOKYKLOS TĖVŲ KOMITETO RENGIAMAS

DIDŽIULIS KAUKIŲ BALIUS

vasario 15 d., 7 val. vak. JAUNIMO CENTRO SALĖJE.

* Benny Ferri orkestras * Kaukėms pinigines premijos. * Šilti užkandžiai
* Pyragai ir kavutė Vertinga loterija * Laimės staliukai

VISI KVIEČIAMI DALYVAUTI

Įėjimas: suaugusiems \$2.50, studentams \$1.00

TĖVŲ KOMITETAS.

DĖMESIO!

Paskutiniai šokiai prieš gavėnią. Kaukių balius, rengiamas mokyklos tėvų komiteto, įvyks vasario 15 d., 7 v.v. Jaunimo Centro salėje. Benny Ferri orkestras, gaivinantys bufetas, laimės staliukai, vertinga loterija, užkandžiai, kavutė ir pyragai, kaukėms pinigines premijos - visus nuteiks linksmai praleisti laiką.

Papildomi šio rengimo aukotojai:

"Knight Radio & TV" sav. - A Pilypaitis - "Blender" \$36 vertės,

"Sakas Parcel Service" fantas - \$15.

"Moose Head House" - sav. Dirsė ir Pilypaitis - \$15;

"Grand House" - sav. Butkevičius ir Adomaskas \$15;

Ar žinote, kiek pajamų įrašyti pajamų mokesčiu formoje ir kiek neįrašyti?

Nevisi pernai jūsų uždirbti pinigai yra apmokestinami. Pavyzdžiui, vaikų ir šeimos priedai / Youth and Family Allowances / nėra apmokestinami.

Nedarbo draudos išmokas, kurias praėjusiais metais, darbininkų kompensacijos parama ir kaikuros invalidumo pensijos taip pat neapmokestinamos.

Bet yra pajamų, kurias privalote įrašyti. Jūsų atlyginimas, kaip nurodyta T4 pažymėjime, turi būti tiksliai įrašytas. (Jeigu keičiate darbą metų laikotarpyje, pasirūpinkite, kad darbdavys atsiųstų T4 pažymėjimus. Panaukiokite T4 pažymėjimus apskaičiuoti visus savo atlyginimus).

Jeigu gaunate arbatpinigių - irgi reikia įrašyti kaip apmokestinamas pajamas. Jei turite papildomą tarnybą, prie turimos reguliarios tarnybos, reikia taip pat įrašyti visas pajamas, gautas iš papildomosios tarnybos.

Nepamirškite, kad visos palūkanos ir dividendai yra apmokestinami ir turi būti įrašyti.

Šiais metais bankas atsiųs jums T5 pažymėjimą, jeigu jūsų sąskaiton bus įrašyta \$10 ar daugiau palūkanų. Nepamirškite pridėti to pažymėjimo prie savo užpildytos mokesčių formos, kartu su T4 pažymėjimais, kuriuos gavote iš savo darbdavio.

Jei reikia pagalbos užpildyti formai ir pridėtasis vadovas nepada, atneikite pas mus. Netoli jūsų yra apylinkės mokesčių įstaiga / District Taxation Office, kuri paaiškins visus klausimus apie pajamų mokesčius. Daugelis įstaigos tarnautojų moka kelis kalbų. Jei norite, galite atvesti draugą, kaip vertėją. Viena ar kitu būdu, sutvarkysime jūsų pajamų mokesčius ir nereikės rūpintis.

Mes esame tam, kad pagelbėtume

po \$10. - V. Senūnas ir A. Šilinskas, dr. Gailius - \$8, po \$5 - K. Norkus, Z. Bolekis, A. Liaukus, T. Kochanka, Žalimaitienė ir XY. "Bella Studio" - sav. A. Juraitis - nemokamas protretas laimėtojų.

Aukotojams nuoširdi padėka. Hamiltono ir apylinkių visus lietuvių ir kaukes nuoširdžiai prašome gausiai atsilankyti. Kaukės susirenka ne vėliau 9 v.v.

Tėvų Komitetas.

montreal

Lafleur Radio Taxi ŠKAMBINKITE
iš visų vietų LaSalėje.
Savininkas Alfonsas Viskantas
TEL. 366-8300
SPECIALIOS KAINOS:
• Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuvėms. -- visos 24 valandas.
• I tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS
ŠEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTI
BANGA 1410, 10:00 VALANDA VAKARO
TEL. 669-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

LaSalle Auto Specialist Reg'd. TEL: garažo 366-0500
namų - 366-4203
TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.
7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. SAV. G. DESROCHERS.
(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
TEL. 769-2941.
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakytus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

DeLuxe Cleaners & Dyers Ltd.
117-6TH AVENUE, LACHINE, QUE. TEL. 637-6727
Sav. P. RUTKAUSKAS
Viską paėmą iš namų ir išvalytus pristato.

Windsor
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q. Tel. 768-6679.
Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, korpetus, sopkas ir visą kitą namų apyvoką. Windsor yra moderni valykla, turinti 20 metų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą moderniausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą patarnavimą.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greičius.

Baltic Woodwork Co. T.F.L. 366-3884
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC. TEL. 366-6941
BOIS DE CONSTRUCTION BUILDING MATERIALS
7882 BLVD. CHAMPLAIN
coin 61ème Ave., LaSalle
ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA: Durys, langų rėmai. Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cementas, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

"EDCO" Construction Co. Ltd.
Škambinti W. Lapencičiui -- 366-6237.
• Visų namų pardavimas ir išnuomavimas. LaSalėje (5%, 4%, 3% kambariai).
• Sėdmiu apšildymu ir atskirai.
• Irtuvės pečių, šaldytuvų ir be jų.
• Lemos kainos ir maži įmokėjimai.

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127 USA.
Alšku, esate girdę, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-sius metus. Jį vienį giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?
Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.
Keleivis duoda ir teisiniu patarimu, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.
Jau galima gauti --- 1969 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SĖJA
Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
Redaktorius Grožvydas Lozauskas.
Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

hamilton

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

Kredito Kooperatyve "TALKA"

21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas
Parduodame American Travelers čekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$1,600,000.00

Darbo valandos:
Pirm. 9.30-5 v.p.p.
Antr. 9.30-5 v.p.p.
Treč. 9.30-5 v.p.p.
Ketv. 9.30-5 v.p.p.
Penkt. 9.30-8 v.p.p.
Šešt. 9-1 v.p.p.

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Šėrus	5.5%
Terminuotus indėlius	6%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	9%
Nekiln. turto paskolas iš	8½%

toronto

Taupyk ir skolinkis

PARAMA

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

KAPITALAS virš trijų MILIJONŲ DOLERIŲ.
ASM. PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą - 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta sutaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.
Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje

MOKAME
5% už depozitus
5½% už šėrus

DUODAME
mortgicius ir asmenines paskolas iš 7%.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p.p. Šėskyrus sekmadieniais. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario.

Telefonas LE 2-8723

A. Rinkūnas, o meninėje dalyje pasirodys Hamiltono vietinės jėgos: Aukuras, parapijos choras, Gyvataras ir pradžios mokyklos mokiniai. Nuo vasario 14 d. iki 17 d. plevėsuos mūsų trišpalvė prie miesto rotušės. Nė vienas nelikime namuose. Visi dalyvaukim šiame mums brangiam tautos šventės minėjime. Jis prasidės labai punktualiai, todėl prašome nesivėluoti.

Avlinkės v-ba.

AUKOKIME SAVO TAUTOS REIKALAMS

Tautos F. Vajus. - Atiduok čia Tautos Fondui savo auką, kad nebereiktų rinkėjui belstis į tavonamo duris. Po tokiu užrašu salėje per Vasario 16-tos minėjimą ateinantį sekmadienį sėdės Tautos Fondo žmonės su sąrašais ir pakvitavimo knygutėmis ir duos progos visiems atėjusiems atiduoti savo metinį įnašą Tautos Fondui. Su Vasario 16-ta Hamiltono ir visoje Kanadoje Tautos Fondas pradeda savo metinį vajų-rinkliavą. Nors Laisvės Kovos metai jau pasibaigė, bet laisvės kova dar ne. Tai kovai vesti reikalinga lėšų, reikalingi doleriai. Skirkime tam nuoširdžią sumą, o ne vien tik vienu doleriu bandydami atsižymėti lietuvių sąrašuose. Duokime sąžiningą auką, o auka

yra atsižadėjimas; kada tą sumą galėtum praleisti dėl savęs, tu gi ją atiduodi savo pavergto krašto laisvinimo reikalui. Tad, eidami į minėjimą, pasiimkite daugiau pinigų, nes Bendruomenė rinks aukas prie įėjimo, o salėje - Tautos F. metinius įnašus. Tuo pačiu būsite buvę svarbiame minėjime ir atsiskaitę su Tautos Fondu.

Tautos F. Valdyba.

GERAI LIETUVIAMS žinomas ponas su ponu James Redmond vasario 12 d. švenčia auksinį jubiliejų. Ponas J. Redmond kartu su ponu Edith Hyder - Jester yra daug pasidarbavę Lietuvai ir lietuviams. Gerąjį ir lietuviams simpatiška porai linkim daug gražių ir sveikų metų ir kartu linkim, kad sulauktų deimantinio vedybinio jubiliejaus. K. Ž.

Atkelta iš 3 psl. LIETUVIAI...

6. BYLAITIS Vytautas
7. GRINIUS Jonas, dr.
8. LĖNERTAS Vilius, dr.
9. LINGĖ Arvydas
10. LIUBINAS Bronius
11. LUKOŠIUS Justinas
12. NATKEVIČIUS Vincas, MA
13. POVLAVIČIUS Stepas
14. ŠARKA Vaclovas
15. VALIŪNAS Jonas - Kestutis

JOE'S BUTCHER & GROCERY

LAURINAITIS JUOZAS

TEL: 524-0209

1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q.

(Prie požeminio "METRO" stoties).

ALUS, MINKŠTI GĖRIMAI IR VISOKI MAISTO PRODUKTAI.

PRITYRĖS ŠVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ LIETUVIŠKO SKONIO DEŠRŲ GAMINTOJAS.

PRISTATYMAS GREITAS IR SAŽINGAS | NAMŲ SALES VISOSE Miesto DALYSE.

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktorius

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE LASALLE

366-0330

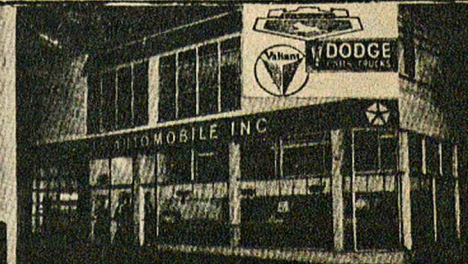
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUÉBEC
TEL. 366-7818

- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

LAURENT DAIGNEAULT
Président

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

A.B.C.

SIUNTINIŲ AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.

Montreal 18, P.Q.

Tel. V14-9098

- ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota priimti siuntinius ir legaliai išrinkti mūto mokesčius.
- ABC aptarnauja Montrealyje LIETUVIUS klientus, kurių pilną pasitikėjimą turi jau 14-ka metų.
- ABC turi dideli pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, --- aukščiausios kokybės ir žemiausia kaina!!!
- ABC priima ir pinigus už kuriuos jūsų giminės gali nusipirkti įvairias prekes dolerinėse krautuvėse Lietuvoje.
- ABC turi SPĖCĖLIUS maisto produktus siuntiniams į Lietuvą:

UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA)

100 sv. cukraus \$15.50 Šitos kainos įskaitant: produktus,
100 sv. miltų \$21.50 miltų, persiuntimo mokesčių ir t.t.
100 sv. ryžių \$25.00 Jūs nemokėsite nė vieno cento
20 sv. taukų \$12.70 daugiau!

NELAUDKAMI UŽEIKITE Į ABC IR UŽSAKYKITE SIUNTINIUS, TADA IŠVENGSITE SKUBĖJIMO

ABC patarnavimas --- 100% pasitekinimas!

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės minėjimas Montrealyje

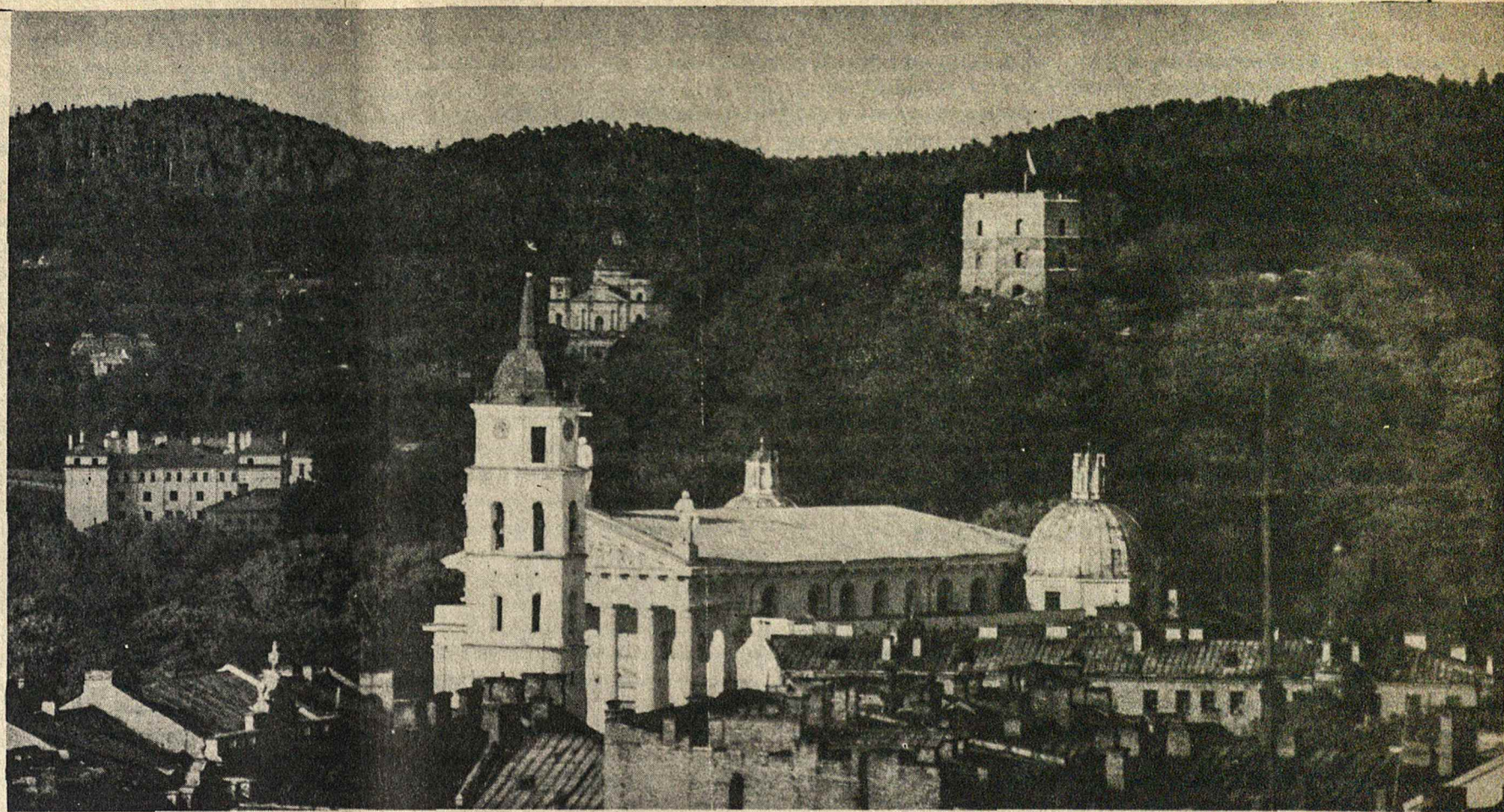
[VYKS š.m. vasario mėn. 16 dieną LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO 51-asis METINĖS

PAMINĖTI NUMATOMA SEKANTI P R O G R A M A: 11 val. ryto - Iškilmingos pamaldos abiejose lietuvių bažnyčiose. 3 val. p.p. - Oficialus aktas ir meninė dalis D.L.K. Vytauto klubo didžiojoje salėje., 2161 St. Catherine Street E.

K.L.B. Montrealio Seimelio prezidentas.

Kauno miesto rotaža - baltoji gulbė.

Žvilgsnis į Lietuvos sostinę Vilnių.

DĖMESIO!

SPAUDOS BALIUS NEVYKYS!
JONUI KARDELIUI, NL GARBĖS RE-
DAKTORIUI, LAIKRAŠTININKUI IR
VISUOMENININKUI, MIRUS, JO NETE-
KĖ LIŪDI VISO PASAULIO LIETU-
VIAI. LIŪDI JO YPATINGAI MONTRE-
ALIO LIETUVIAI, NES JONAS KAR-
DELIS BUVO NEATSKIRIAMA JŲ GY-
VENIMO DALIS. NL SPAUDOS BEN-
DROVĖ IR REDAKCIJA TODĖL NU-
TARĖ ŠIŠ ŠEŠTADIENĮ TURĖJUSĮ I-
VYKTI SPAUDOS BALIŲ ATŠAUK-
TĮ IR NUKELTI JĮ ŠIŲ METŲ BA-
LANDŽIO MĖN. 12 D. SMULKIAU APIE
TAI BUS PRANEŠTA VĖLIAU.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

DĖMESIO! DĖMESIO!

KLB Montrealio Seimelio Pre-
zidiumas prašo atkreipti dėme-
sį ir priminti kitiems, kad dėl
susidariusių aplinkybių Vasario
16-tosios minėjimo vietos adre-
sas yra pakeistas, kaip buvo
skelbtas anksčiau. Žiūrėk skelb.

PRANEŠIMAS

Ši šeštadienį lituanistiniuose kur-
suose pamokų nebus dėl Jono Kar-
delio mirties. Mokiniai ir buvusieji
mokiniai kviečiami gausiai dalyvau-
ti penktadienį 7 val. vak. atsivei-
kinimo akte ir šeštadienį 11 val.
laidotuvių pamaldose.
Br. Lukosevičienė.

SKAUTŲ TĖVŲ IR RĖMĖJŲ DĖMESIUI

Mieli skautų tėvai, rėmėjai ir
visi kiti, kuriems bent kiek rū-
pi lietuviško jaunimo auklėjimas.
Mes esame nuomonės, jog
yra visų mūsų pareiga rūpintis
įdant skautiškoji dvasia neiš-
blėstų lietuvių tarpe, tuo labiau
tarpų ir klestėtų perduodant
priaugančiom kartom. Čia rei-
kalinga taipogi Jūsų parama ir
kooperacija.

Todėl š. m. vasario mėn. 23
d., sekmadienį, po 10 val. pamal-

dų Aušros Vartų bažnyčios pal-
tapse šaukiamas susirinkimas.
Labai nuoširdžiai prašom
visų dalyvauti. Bus dabartiniai
skautų vadovai. Galėsime ap-
svarstyti ir išsiaiškinti visus
reikalus bei pareikšti savo nuo-
mones.

Komitetas.

ATVYKO IŠ LIETUVOS

E. Čepaitienė, G. Rudinskienė
ir Vazalinskienė /senj./
mama, atvyko pavišėti pas
dukras į Montrealį. Jį yra iš
Mielaičių km. Jonišio valšė.

• AV parapijiečių susirinkimas
į komiteto kadenciją baigusią
dviejų narių vietą (Petro Luko-
ševičiaus ir Vytauto Zubo) iš-
rinko Bronių Bužą ir Romą
Otto.

Susirinkime buvo paskelbta
ir 1968 metų apyskaita.

Pagal ją, pajamų turėta \$ 22.
349.94 ir išlaidų \$ 24,336.17.
Pernai metų likutis banke \$
7,956.18; šių metų \$ 5,389.95.
Parapija turi dar neišmokėtų
skolų \$ 65,800.00.

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS TEL: 931-3275.

SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampas St. Andre)
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1396 St. Catherine Street West
Suite 419
Tel: 866-8235, namų 681-2051.

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remodeluoju
• Vasaros laikui saugojimas
(Storage)
Tel. 767-6183.

6396 Bannantyne Verdun, Montreal

Pr. R

IŠ "LITO" VALDYBOS

Šiais metais rotacine tvarka iš-
eina Petras Adamonis, iš Revi-
zijos komisijos Bronius Staš-
kevičius ir iš Kredito komisijos
Vincas Piečaitis, visi išbuvę po
tris metus. Be to, dėl asmeniškų
priežasčių iš Kredito komisijos
išeina Juozas Bulota, išbuvęs
du metus. Pareiškimų formų
kandidatams išstatyti galima
gauti abiejose "Lito" skyriuose.
Be to, jos bus išsiuntinėtos
kartu su metine apyskaita šio
mėnesio gale. "Lito" metinis
susirinkimas kviečiamas Auš-
ros Vartų parapijos salėje kovo
mėn. 15 d., šeštadienį.

Pajamų rašteliai, pradedant
nuo \$ 10.00 "Lito" nariams bus
netrukus išsiuntinėti paštu.

"Baltiją" parėmė \$ 50.00 če-
kiu lietuviai Tėvai Jėzuitai per
Tėvą K. Raudeliūną, kun. V. Stan-
kūnas \$ 20.00, ir J. J. Blauz-
džiūnai \$ 10.00.

Visiems didelis ačiū.

MONTREALIO LITUANISTI- NIAIKURSAI IŠLEIDŽIA SAVO LAIKRAŠTUKĄ

Vasario šešioliktosios pro-
ga, Lituanistiniai kursai išlei-
džia savo pirmą laikraštuką,
vardu "LIEPSNA". Redaktorė-
Rasa Lukoševičiūtė. Redakto-
rės pavaduotojai: Rūta Pocaus-
kaitė ir Vida Burbaitė. Admi-
nistratorių-Rūta Rudzinskaitė.
Laikraštėlį iliustruoja Rimas
Ališauskas.

"Liepsna" bus mokinių plati-
nama prie bažnyčių ir per Va-
sario 16 minėjimą. Kviečiame
visus nuoširdžiai mūsų pastan-
gas paremti.

"Nepriklausomos Lietuvos"
redakcija talpindama šį prane-
šimą, nori ne tik draugiškai
pasveikinti mūsų jaunųjų ryžtą,

bet taip pat prašo, kad visi tau-
tiečiai šį leidinį pirktų. Tokiu
būdu, be daug žodžių, ištiesime
ranką savam jaunimui, kuris
štai, pirmą kartą Montrealyje
pasiryžo paskleisti spausdiną-
tą jaunosios kartos lietuvišką
žodį. Sėkmės!

PROGA GAUTI DARBĄ

Jonas Maculevičius turįs progą
vadovauti /kapitonu/ kanadiškam
žvejų laivui Atlanto vandenyse,
ieško norinčių dirbti tokioje
laive. Kreipkitės: tel. 365-0251.

• M. Škudienė sirgo ir gulė-
lėjo Reddy Memorial ligoninėje

ATKELTA iš 2 psl.

TAUTOS FONDAS...

tingai daug lėšų, buvo įsteigtas

Jungtinis Finansų komitetas,
kuris 1968 metų gruodžio mėn.
31 dieną savo darbą užbaigė.
Nuo šių metų sausio mėn. 1 d.
Tautos Fondas tęsia savo veiklą
toliau, kaip ir kiekvienais me-
tais. Tautos Fondo vėjus Kana-
doje bus vykdomas pradedant
Vasario 16 d. minėjimu.

Mieli tautiečiai, nuoširdi pa-
dėka jums už pagalbą Tėvynės
laisvinimo darbui iki šiol. Kova
tačiau dar nebaigta. Tad kvie-
čiame visus įprasminti mūsų
didžiąją šventę - vasario 16 die-
ną duosniai aukojant Tautos
Fondui.

Kas remia Tautos Fon-
dą - laisvina Lietuvą!

Tautos Fondo Krašto
atstovybė Kanadoje.

ADRESAS: 1465 De Seve Street
Montreal 205, Que.
TEL. 766-5827.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
DEPOZITUS	5.0%	ASMENINES iš	9%
ŠĖRUS (numatyta)	5.5%	NEKILN. TURTO iš	8.5%
TERM.IND. 1 metams	6.5%	įskaitant gyvybės apdraudą	
TERM.IND. 2 " "	6.75%	iki \$ 10,000.	
TERM.IND. 3 " "	7.0%		

JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki
termino lieka senomis palūkanomis
(pradedant 6.5%).

Nemokamas gyvybės draudimas
iki \$2,000 žerų sumos.

HIGHLAND AUTO BODY

CALEX GAS BAR
DIRBTUVĖ - GARAŽAS

6116 Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Atliekami įvairūs automobilių taisymo ir
dažymo darbai:
Infra red & Vinyl Tops painting
Gazolinas, Alyva ir kiti patarnavimai
Padangos žemiausiomis kainomis
ir baterijos.

Lietuviams nuolaida.
10% speciali nuolaida iki 1969 m. vasario 28 d. tiems,
kurie atsineš šį skelbimą.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

3907 A Rosemont Blvd.
TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lito" nr. 752D

P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario
PROVINCIOSE
Sėkr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

A. J. Norkeliūnas

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35th Avenue, Rosemount,
(kamp. St. Zotique)

Montreal. Telefonas RA. 7-3120

Juozas Stankaitis
TEL. 365-8666

ADAM'S

LaSalle Restaurant

- 16 metų pagarsėjęs "smoked meat" patiekalu.
- Visoks maistas pristatomas į namus.

6733 LaSalle Blvd. ir 4 Ave. kampas, LaSalle je.

Leonas Gureckas